

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI**Na dzień 01.01.2021 r.****SPIS TREŚCI**

POLITYKA RACHUNKOWOŚCI.....	1
A. POSTANOWIENIA OGÓLNE	4
B. ZASADY PROWADZENIA KSIĄG RACHUNKOWYCH.....	6
C. ZASADY WYCENY AKTYWÓW.....	9
I. Wartości niematerialne – MSR 38	10
1. Definicja	10
2. Wycena	11
3. Amortyzacja	13
4. Zasady tworzenia kont analitycznych	14
II. Rzeczowe aktywa trwałe – MSR 16.....	14
1. Definicja	14
2. Wycena	15
3. Ulepszenie	16
4. Amortyzacja	16
5. Trwała utrata wartości	17
6. Zasady tworzenia kont analitycznych	17
III. Środki trwałe w budowie.....	17
1. Definicja	17
2. Wycena	17
IV. Inwestycje długoterminowe.....	18
1. Definicja	18
2. Wycena	18
3. Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości	19
4. Zasady konsolidacji.....	19
5. Zasady tworzenia kont analitycznych	19
V. Aktywa sklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży - MSSF 5.....	19
VI. Zapasy – MSR 2.....	20
1. Definicja	20
2. Wycena	20
VII. Należności.....	21
1. Definicja	21
2. Wycena	21
3. Wycena należności wyrażonych w walutach obcych.....	21
4. Zasady tworzenia kont analitycznych	22
5. Należności objęte faktoringiem niepełnym.....	22
6. Rabaty potransakcyjne – ujęcie w rozrachunkach	23
VIII. Aktywa finansowe – MSSF 9	23
1. Definicja	23
2. Wycena	25
IX. Rozliczenia międzyokresowe.....	28
1. Czynne rozliczenia międzyokresowe	28
2. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe – aktywa trwałe.....	29
3. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe – aktywa obrotowe	29
4. Wycena	29
5. Zasady tworzenia kont analitycznych	29

X. Test na „Utratę wartości aktywów” – MSR 36.....	30
D. ZASADY WYCENY PASYWÓW	32
I. Kapitał własny	32
1. Kapitał własny	32
2. Kapitał podstawowy, kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej, akcje własne.....	32
3. Pozostałe kapitały.....	32
4. Zyski zatrzymane	32
5. Wycena	33
6. Zasady tworzenia kont analitycznych	33
II. Zobowiązania krótkoterminowe i zobowiązania długoterminowe.....	33
1. Zobowiązania	33
2. Bierne rozliczenia międzyokresowe.....	38
3. Rezerwy – MSR 37, MSR 19.....	38
4. Leasing – MSSF 16	39
5. Przychody przyszłych okresów	41
E. ZASADY USTALANIA WYNIKU FINANSOWEGO	42
1. Działalność podstawowa	42
1.1 Przychody ze sprzedaży – MSSF 15	42
1.2 Koszt własny sprzedaży	44
1.3 Zysk (strata) brutto ze sprzedaży.....	44
1.4 Koszty sprzedaży.....	44
1.5 Koszty ogólnego zarządu	44
2. Pozostała działalność operacyjna	44
2.1 Pozostałe przychody operacyjne	44
2.2 Pozostałe koszty operacyjne.....	45
2.3 Zysk (strata) na działalności operacyjnej	45
3. Działalność finansowa.....	46
3.1 Przychody finansowe	46
3.2 Koszty finansowe	46
3.3 Zysk (strata) przed opodatkowaniem	47
4. Podatek dochodowy – MSR 12	47
4.1 Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	47
5. Inne całkowite dochody.....	48
6. Segmenty działalności – MSSF 8.....	48
7. Wyodrębniona ewidencja księgowa dla celów projektowych.....	48
8. Zasady łączenia sprawozdań finansowych jednostki macierzystej i podatkowego zakładu zagranicznego:.....	49
9. Rozliczenia połączenia jednostek – MSSF 3	49
F. CHARAKTERYSTYKA SYSTEMU PRZETWARZANIA DANYCH.....	50
1. Wykaz programów komputerowych dopuszczonych do stosowania w systemie przetwarzania danych w SUNEX S.A.....	50
2. Wykaz zbiorów tworzących księgi rachunkowe na nośnikach czytelnych dla komputera	50
3. Opis systemu przetwarzania danych	51
4. Charakterystyka programów przetwarzania danych	51
5. Zasady ochrony danych i ich zbiorów generowane z komputerowych programów przetwarzania	56
G. SYSTEM SŁUŻĄCY OCHRONIE DANYCH I ICH ZBIORÓW, W TYM DOWODÓW KSIĘGOWYCH, KSIĄG RACHUNKOWYCH I INNYCH DOKUMENTÓW STANOWIĄCYCH PODSTAWĘ DOKONANYCH W NICH ZAPISÓW	58
H. WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW DO POLITYKI RACHUNKOWOŚCI.....	59

A. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Działając w oparciu o art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości – (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 217, z późn. zm., dalej „Ustawa”) Spółka wybiera i stosuje następujące rozwiązania, zasady rachunkowości, obowiązujące w przedsiębiorstwie od dnia 1 stycznia 2021 r.
2. Zasadniczym celem przedstawionych niżej zasad jest obowiązek stosowania rozwiązań przewidzianych w Ustawie oraz umożliwienie osiągnięcia celów:
 - Rzetelnego i jasnego odzwierciedlenia stanu majątkowego i finansowego Spółki,
 - Sporządzenia rzetelnych sprawozdań finansowych,
 - Ustalenia podstaw do rozliczeń z tytułu podatków, opłat, składek, itp.,
 - Prawidłowego ustalenia stanów rozliczeń z kontrahentami,
 - Stworzenia skutecznej kontroli wewnętrznej dokonywanych operacji gospodarczych.
3. Wszelkie zmiany dotyczące ustalonych zasad wymagają formy pisemnej.
4. Sprawozdanie finansowe Spółki jest sporządzane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej i związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie Rozporządzeń Komisji Europejskiej (dalej „MSSF”), a w kwestiach nieuregulowanych powyższymi standardami, zgodnie z wymogami Ustawy oraz wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi i obejmuje:
 - sprawozdanie z sytuacji finansowej,
 - sprawozdanie z zysków i strat i innych całkowitych dochodów,
 - sprawozdanie z przepływów pieniężnych,
 - sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym,
 - informację dodatkową zawierającą zasady rachunkowości Spółki oraz noty objaśniające.

Wzory sprawozdań finansowych umieszczono w Załączniku nr 3 do Polityki rachunkowości.

W dalszej treści Polityki Rachunkowości przyjęte skróty oznaczają odpowiednio:

- MSR – Międzynarodowy Standard Rachunkowości,
 - MSSF – Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej.
5. Uzupełnieniem poniższych zasad rachunkowości są również inne akty prawne wynikające głównie z przepisów prawa podatkowego, regulujące zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych w sposób umożliwiający sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych. Do najważniejszych należą:
 - Kodeks Spółek Handlowych z dnia 15 września 2000 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1526 z późn. zm.),
 - Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 2168 z późn. zm.),
 - Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 746 z późn. zm.),

- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 423 z późn. zm.),
 - Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1406 z późn. zm. dalej również „Ustawa o CIT”),
 - Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 1128 z późn. zm., dalej również „Ustawa o PIT”),
 - Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 685 z późn. zm., dalej również „Ustawa o VAT”),
 - Ustawa z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 722 z późn. zm.)
 - Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.),
 - Ustawa z dnia 09 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 815 z późn. zm.),
6. Określone w niniejszym opracowaniu zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych opracowane zostały przy założeniu, że Spółka będzie kontynuowała swoją działalność w niezmnieszonej istotnie zakresie.
7. Na potrzeby niniejszej Polityki rachunkowości oraz sporządzanych sprawozdań finansowych określenie „Grupa kapitałowa SUNEX” oznacza spółkę SUNEX S.A. wraz z jednostkami, które podlegają konsolidacji w sprawozdaniu skonsolidowanym sporządzanym przez SUNEX S.A.

stosuje się zgodnie z MSR 1 par. 15-46 zasady ogólne :

- zasadę rzetelnej prezentacji i zgodności z MSSF,
- zasadę ciągłości prezentacji ,
- zasadę kontynuacji działalności,
- zasadę memoriału ,
- zasadę kompensowania,
- zasada istotności i agregowania ,
- zasada ujawniania danych porównawczych,

oraz zasadę kompletności zgodnie z art. 20 ust. 1 Ustawy.

9. Księgi rachunkowe jednostki macierzystej prowadzone są w siedzibie Spółki w Raciborzu. Księgi rachunkowe podatkowego zakładu zagranicznego prowadzone są przez zewnętrzne biuro rachunkowe celem prawidłowego ustalenia rozliczeń podatkowych.
10. Waluta funkcjonalna to waluta podstawowa środowiska gospodarczego, w którym działa jednostka – przyjęto, że dla Spółki jest to PLN.
11. Dowody księgowe będące podstawą zapisu w księgach rachunkowych muszą spełniać warunki określone w Ustawie. Do zastosowania zastępczych dowodów księgowych może dojść wyłącznie w przypadku uzasadnionego braku możliwości uzyskania zewnętrznych obcych dowodów źródłowych i to jedynie w przypadku operacji gospodarczych, których przedmiotem nie są zakupy opodatkowane podatkiem od towarów i usług. Dowód sporządza osoba dokonująca operacji i określa w nim rodzaj oraz wartość operacji (w miarę możliwości również w jednostkach naturalnych), strony operacji, datę operacji oraz datę sporządzenia dowodu, a także przyczynę braku zewnętrznego dowodu obcego. Dowód ten jest podpisywany przez osobę go sporządzającą oraz zatwierdzany przez kierownika jednostki.
12. Jeżeli jedną operację dokumentuje więcej niż jeden dowód, to pierwszeństwo wpisu posiadają dowody wymagane przez ustawy podatkowe, tj. m.in. ustawę o VAT i CIT. Do dowodów takich zaliczają się w szczególności faktury i rachunki. Pozostałe dowody dokumentujące tę samą operację stanowią w tym przypadku załączniki do dekretu księgowego. Jeżeli jedną operację dokumentuje więcej niż jeden egzemplarz dowodu, jeden z egzemplarzy podlega oznaczeniu jako oryginał i stanowi podstawę wpisu do ksiąg rachunkowych. Pozostałe dokumenty oznacza się jako duplikaty i przechowuje odrębnie.
13. Przyjmuje się, że dla rzetelnego i jasnego przedstawienia sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku Spółki jako kwoty istotne traktuje się te kwoty, które przekraczają 2% sumy bilansowej wynikającej ze sprawozdania finansowego za poprzedni rok obrotowy (próg istotności).
14. Zakładowy Plan Kont jest to wykaz kont księgi głównej wraz z wyodrębnieniem głównych

grup kont analitycznych, które przedstawiono w Załączniku nr 1 do Polityki rachunkowości. Na system ewidencji księgowej składają się również konta analityczne. Konta analityczne stanowią uszczegółowienie kont syntetycznych i tworzone są w zakresie niezbędnym do sporządzenia sprawozdania finansowego.

15. Spółka ma prawo tworzyć zakłady zagraniczne. Ze względu na wyodrębnienie podatkowego zakładu zagranicznego, dla którego prowadzone są odrębne księgi rachunkowe, wyżej wymienione sprawozdanie finansowe jest sprawozdaniem łącznym obejmującym łączne dane jednostki macierzystej oraz podatkowego zakładu zagranicznego.
16. Spółka będzie dokonywać zmian polityki rachunkowości oraz ujmować skutki zmian wartości szacunkowych oraz dokonywać korekt błędów zgodnie z regulacjami MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości Spółka dokonuje tylko wówczas, gdy taki wymóg nakłada MSR/MSSF lub też, gdy zmiana zasad (polityki) rachunkowości zapewni bardziej właściwą prezentację zdarzeń lub transakcji w sprawozdaniu finansowym jednostki lub grupy kapitałowej. W wypadku zmiany zasad rachunkowości skutki zmiany polityki rachunkowości odnosi się w niepodzielony wynik finansowy i odpowiednio koryguje się dane porównywalne, chyba że nie jest to możliwe ze względów praktycznych. Zmienioną zasadę rachunkowości wdraża się tak, jakby była stosowana „od zawsze” i koryguje się dane porównywalne wprost w sprawozdaniu finansowym. Nie dopuszcza się możliwości zaprezentowania danych porównywalnych jedynie w informacji dodatkowej.
17. Dopuszcza się zwolnienie ze stosowania zasad rachunkowości określonych w MSR/MSSF, jeżeli wpływ odstąpienia jest nieistotny dla sprawozdania finansowego.

C. ZASADY WYCENY AKTYWÓW

Za aktywa Spółka uznaje zasoby majątkowe, które spełniają równocześnie cztery warunki:

- 1) są kontrolowane przez Spółkę,
- 2) posiadają wiarygodnie określoną wartość,
- 3) powstały w wyniku zdarzeń przeszłych,
- 4) spowodują w przyszłości wpływ korzyści ekonomicznych do Spółki.

Do aktywów Spółki kwalifikowane są aktywa trwałe i obrotowe oraz aktywa dostępne do sprzedaży.

Za aktywa trwałe Spółka uznaje:

- 1) Wartości niematerialne oraz wartość firmy,
- 2) Rzeczowe aktywa trwałe tj. środki trwałe i środki trwałe w budowie oraz zaliczki udzielone na środki trwałe w budowie,
- 3) Nieruchomości inwestycyjne,
- 4) Należności długoterminowe,
- 5) Długoterminowe aktywa finansowe oraz inwestycje rozliczane metodą praw własności,
- 6) Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Do aktywów obrotowych kwalifikowane są:

- 1) Zapasy, tj.: materiały, półprodukty i produkty w toku, produkty gotowe, towary,
- 2) Należności krótkoterminowe,
- 3) Aktywa finansowe krótkoterminowe,
- 4) Aktywa z tytułu umów, zgodnie z MSSF 15,
- 5) Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.

I. Wartości niematerialne – MSR 38

1. Definicja

Składnik wartości niematerialnych to możliwy do zidentyfikowania niepieniężny składnik aktywów, nie posiadający postaci fizycznej. Do kategorii tej zalicza się m.in. programy komputerowe, patenty, prawa autorskie, receptury, licencje - w szczególności:

- nabyte prawa majątkowe, takie jak: autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje, prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych, know-how,
- koszty zakończonych pozytywnym wynikiem i przeznaczonych do wdrożenia prac rozwojowych, jeżeli spełniają warunki:
 - produkt lub technologia wytwarzania są ściśle ustalone, a dotyczące ich koszty prac rozwojowych wiarygodnie oszacowane,
 - techniczna przydatność produktu lub technologii została stwierdzona i udokumentowana i na tej podstawie podjęto decyzję o wytwarzaniu produktu lub stosowaniu technologii,
 - koszty prac zostaną pokryte według przewidywań, przychodami ze sprzedaży tych produktów lub zastosowania technologii,
- nabyta wartość firmy, jako różnica między ceną nabycia określonej jednostki lub zorganizowanej części, a niższą od niej wartością godziwą przyjętych aktywów netto,
- a także, zaliczone do aktywów trwałych wyżej wymienione prawa, przyjęte przez Spółkę według umowy do odpłatnego używania lub pobierania pożytków na czas oznaczony, jeżeli przedmiotowa umowa spełnia co najmniej jeden z warunków uznania jej za leasing finansowy.

Jednostka ujmuje taki składnik jako wartość niematerialną (zgodnie z MSR 38) wtedy i tylko wtedy jeśli spełnia łącznie warunki:

- 1) jest on zasobem pozostającym pod kontrolą jednostki gospodarczej,
- 2) jest prawdopodobne, że osiągnie przyszłe korzyści ekonomiczne, które można przyporządkować danemu składnikowi aktywów; jednostka ocenia prawdopodobieństwo osiągnięcia przyszłych korzyści ekonomicznych stosując udokumentowane założenia, które odzwierciedlają dokonaną przez kierownictwo ocenę całokształtu uwarunkowań ekonomicznych występujących w ciągu okresu użytkowania składnika aktywów,
- 3) nie ma postaci fizycznej,
- 4) jest możliwy do zidentyfikowania zgodnie z MSR 38 pkt. 12,
- 5) można wiarygodnie ustalić cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów.

Na podstawie zasady istotności jednostka kwalifikuje do ujęcia jako wartości niematerialne składniki o wartości jednostkowej równej lub wyższej niż 2 000,00 PLN. Nabyte składniki o

wartości niższej niż 2 000,00 PLN ujmuje się w koszty bieżące okresu.

2. Wycena

Wartość nabytych praw majątkowych wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia uwzględniając skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Cena nabycia to cena zakupu pomniejszona o:

- podlegający odliczeniu podatek VAT oraz podatek akcyzowy,
- rabaty, opusty, inne podobne zmniejszenia i odzyski

oraz podwyższona o poniesione do dnia przyjęcia wartości niematerialnych do używania:

- koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składników aktywów do stanu zdatnego do użytkowania,
- niepodlegający odliczeniu podatek VAT i podatek akcyzowy,
- koszty finansowania zewnętrznego, pomniejszone o przychody z tego tytułu.

Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia składnika aktywów – a w szczególności przyjętego nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny – jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu.

2.1. Koszty prac rozwojowych

Definicja

Spółka dzieli działania realizowane w ramach prowadzonych projektów B+R, na dwie podstawowe grupy prac według niżej wymienionych kryteriów wynikających z postanowień MSR 38.

Prace badawcze

Prace badawcze są nowatorskim i zaplanowanym poszukiwaniem rozwiązań podjętym z zamiarem zdobycia i przyswojenia nowej wiedzy naukowej i technicznej. Do przykładów prac badawczych zalicza się:

- działania zmierzające do zdobycia nowej wiedzy;
- poszukiwanie, ocenę i końcową selekcję sposobu wykorzystania rezultatów prac badawczych lub wiedzy innego rodzaju;
- poszukiwanie alternatywnych materiałów, urządzeń, produktów, procesów, systemów lub usług;
- formułowanie, projektowanie, ocenę i końcową selekcję nowych lub udoskonalonych materiałów, urządzeń, produktów, procesów, systemów lub usług.

Prace rozwojowe

Prace rozwojowe są praktycznym zastosowaniem odkryć badawczych lub też osiągnięć innej wiedzy w planowaniu lub projektowaniu produkcji nowych lub znacznie udoskonalonych materiałów, urządzeń, produktów, procesów technologicznych, systemów lub usług, które ma miejsce przed rozpoczęciem produkcji seryjnej lub zastosowaniem. Do prac rozwojowych zalicza się:

- projektowanie, wykonanie i testowanie prototypów i modeli doświadczalnych (przed ich

- wdrożeniem do produkcji seryjnej lub użytkowania),
- projektowanie narzędzi przyrządów do obróbki, form i matryc z wykorzystaniem nowej technologii,
 - projektowanie, wykonanie i funkcjonowanie linii pilotażowej, której wielkość nie umożliwia prowadzenia ekonomicznie uzasadnionej produkcji przeznaczonej na sprzedaż,
 - projektowanie, wykonanie i testowanie wybranych rozwiązań w zakresie nowych lub udoskonalonych materiałów, urządzeń, produktów, procesów, systemów lub usług.

Przyjmuje się, że projekt osiągnął etap prac rozwojowych, jeżeli spełnione zostały poniższe warunki:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży;
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży;
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych;
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne; między innymi jednostka może udowodnić istnienie rynku na produkty powstające dzięki składnikowi wartości niematerialnych lub na sam składnik lub – jeśli składnik ma być użytkowany przez jednostkę – użyteczność składnika wartości niematerialnych;
- dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych;
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Na koszty wytworzenia w ramach prac rozwojowych składają się:

- wynagrodzenia pracowników i innych osób bezpośrednio zaangażowanych w wytwarzanie danego składnika,
- materiały i surowce zużyte bezpośrednio w ramach prowadzonych prac rozwojowych;
- ekspertyzy, opinie, usługi doradcze i usługi równorzędne, a także nabycie wyników badań naukowych, świadczonych lub wykonywanych na podstawie umowy przez jednostkę naukową na potrzeby realizowanych prac rozwojowych;
- nabycie niebędącego środkami trwałymi sprzętu specjalistycznego wykorzystywanego bezpośrednio w ramach projektu, w szczególności naczyń i przyborów laboratoryjnych oraz urządzeń pomiarowych;
- odpłatne korzystanie lub nabycie usługi wykorzystywania aparatury naukowo-badawczej wykorzystywanej w ramach projektu – nakłady te mogą stanowić koszt wytworzenia jedynie w czasie trwania tych prac oraz w proporcji w jakiej nabywane usługi są wykorzystywane do realizacji prac rozwojowych,
- koszty uzyskania i utrzymania patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy, prawa z rejestracji wzoru przemysłowego,

- amortyzacja aktywów użytkowanych bezpośrednio w ramach projektu – amortyzacja może być ujęta jako nakład na prace rozwojowe, jedynie w czasie trwania tych prac, oraz w stopniu, w jakim dany składnik aktywów jest wykorzystywany przez realizację projektu,
- koszty finansowania prac do momentu przyjęcia ich do używania.

Do nakładów, które nie mogą być uznawane za składnik kosztu prac rozwojowych należą:

- nakłady na wprowadzenie nowego produktu lub usługi (wliczając w to nakłady na reklamę i działania promocyjne),
- nakłady na szkolenie przygotowujące pracowników do obsługiwanego danego składnika aktywów,
- koszty administracji i inne koszty ogólnozakładowe, chyba że można je bezpośrednio przyporządkować do przystosowania składnika aktywów do użytkowania,
- wyraźnie zidentyfikowane braki wydajności oraz początkowe straty operacyjne poniesione przed osiągnięciem planowanej wydajności.

Ujmowanie wymienionych kosztów i nakładów odbywa się na podstawie odpowiedniej instrukcji zatwierdzonej przez Zarząd.

2.2. Wartość firmy

Wartość firmy, zgodnie z MSSF 3, wycenia się w wysokości różnicy między ceną nabycia jednostki lub zorganizowanej jej części a niższą od niej wartością przejętych aktywów netto wycenionych według wartości godziwej.

Wycenę wartości niematerialnych pomniejszają dotychczasowe umorzenia naliczone przez przejściem na MSSF (amortyzacja) i dokonane na koniec okresu sprawozdawczego odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Wartość firmy nie podlega amortyzacji, ale podlega corocznemu testowi na utratę wartości zgodnie z wymogami MSR 36 poprzez porównanie wartości bilansowej ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne (włączając w to wartość firmy) i jego wartości odzyskiwalnej.

3. Amortyzacja

- 1) Odpisów amortyzacyjnych wartości niematerialnych dokonuje się metodą liniową tj. w równych miesięcznych ratach od miesiąca następującego po miesiącu oddania składnika wartości niematerialnych do używania, nie dłużej niż do czasu zrównania odpisów z wartością początkową lub do czasu likwidacji, sprzedaży lub innej formy rozchodu.
- 2) Odpisy amortyzacyjne wartości niematerialnych Spółka ustala kierując się przewidywanym okresem ich ekonomicznej użyteczności. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie okresu ekonomicznej użyteczności kosztów zakończonych prac rozwojowych, odpisów amortyzacyjnych tych składników majątku dokonuje się w okresie 5 lat.
- 3) Przyjęte stawki amortyzacyjne podlegają obowiązkowej weryfikacji corocznie w odniesieniu do wszystkich wartości niematerialnych. Celem weryfikacji jest aktualizacja dotychczas przyjętych stawek do przewidywanej ekonomicznej użyteczności danego

składnika wartości niematerialnych i odpowiednio korekta odpisów amortyzacyjnych.

4) Zgodnie z zasadami MSSF nie podlega amortyzacji wartość firmy.

4. Zasady tworzenia kont analitycznych

Dla ewidencji wartości niematerialnych tworzy się konta analityczne z wyodrębnieniem grup aktywów. Ewidencja szczegółowa zapewnia możliwość ustalenia wartości początkowej i odpisów aktualizujących.

II. Rzeczowe aktywa trwałe – MSR 16

1. Definicja

Za środki trwałe Spółka uznaje rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, z wyłączeniem inwestycji, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby Spółki.

Środki trwałe Spółki stanowią:

1. nieruchomości
 - grunty własne i prawo wieczystego użytkowania gruntów,
 - budowle tj. obiekty budowlane niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury,
 - budynki oraz będące odrębną własnością lokale, własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego lub spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego,
2. maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy,
3. ulepszenia w obcych środkach trwałych (w wartości poniesionych nakładów).

Do aktywów trwałych Spółki zaliczane są również środki trwałe obce przyjęte do odpłatnego używania lub również pobierania pożytków na czas oznaczony, na podstawie umowy – jeżeli umowa spełnia warunki ujmowania aktywów z tytułu praw do użytkowania zgodnie z MSSF 16.

W przypadku, gdy określony składnik rzeczowego majątku trwałego składa się z odrębnych i istotnych części składowych o różnym okresie użytkowania, części te są traktowane jako oddzielne pozycje rzeczowego majątku trwałego.

Na podstawie zasady istotności jednostka kwalifikuje do ujęcia jako rzeczowe aktywa trwałe składniki majątkowe o wartości równej lub wyższej niż 2 000,00 PLN. Nabyte składniki majątkowe o wartości niższej niż 2 000,00 PLN ujmuje się w koszty bieżące okresu.

Ewidencja pozabilansowa środków trwałych

W ewidencji pozabilansowej Spółki pozostają znajdujące się w Spółce obce środki trwałe niespełniające warunków ujmowania aktywów z tytułu praw do użytkowania zgodnie z MSSF 16 (aktywa niskocenne lub wynikające z umów krótkoterminowych, do 12 miesięcy).

2. Wycena

Wartość początkowa

Wartość początkową nabytych środków trwałych wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Cena nabycia to cena zakupu pomniejszona o:

- podlegający odliczeniu podatek VAT oraz podatek akcyzowy,
- rabaty, opusty, inne podobne zmniejszenia i odzyski

oraz podwyższona o poniesione do dnia przyjęcia środków trwałych do używania:

- koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem do stanu zdatnego do użytkowania (np. koszty transportu, załadunku, wyładunku, składowania),
- niepodlegający odliczeniu podatek VAT i podatek akcyzowy,
- w przypadku importu – obciążenia o charakterze publicznoprawnym,
- koszty finansowania zewnętrznego, pomniejszone o przychody z tego tytułu.

Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia środka trwałego – a w szczególności przyjętego nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny – jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związane z nabyciem, budową lub wytworzeniem składnika aktywów, wymagającego znacznej ilości czasu na przygotowanie do użytkowania zgodnie z jego przeznaczeniem, ujmuje się w wartości aktywów, których one dotyczą. Wszelkie inne koszty finansowania zewnętrznego odnosi się w ciężar kosztów w momencie ich poniesienia. Koszt finansowania zewnętrznego stanowi łączny koszt kredytów bankowych i pożyczek z jakiego korzysta spółka tj. koszt odsetek wraz z prowizją. Koszt finansowania zewnętrznego stanowią koszty kredytu dające się bezpośrednio powiązać z nabyciem lub wytworzeniem danego kwalifikującego się składnika aktywów, kapitalizuje się je jako część kosztu tego składnika wtedy, gdy jest prawdopodobne, że koszty te przyniosą w rezultacie przyszłe korzyści ekonomiczne i można je wiarygodnie wycenić.

Spółka aktywuje różnicę pomiędzy kosztami finansowania zewnętrznego a przychodami z tytułu tymczasowego zainwestowania pożyczonych środków.

Dla środków trwałych wytworzonych we własnym zakresie, wartość początkową stanowi koszt ich wytworzenia obejmujący koszty poniesione od dnia udokumentowanego rozpoczęcia budowy środka trwałego do dnia udokumentowanego przyjęcia środka trwałego do użytkowania.

Koszty wytworzenia środka trwałego to koszty pozostające w bezpośrednim i uzasadnionym pośrednim związku z budową, montażem, przystosowaniem lub ulepszeniem środka trwałego oraz koszty dostosowania środka trwałego do użytkowania w tym również:

- koszty materiałów bezpośrednich i robocizny bezpośredniej,

- wartość początkową narzędzi i urządzeń zakupionych na potrzeby budowy środka trwałego, zaliczonych jednorazowo w koszty w momencie wydania ich do użytkowania, o ile narzędzia te zużywają się do końca trwania budowy,
- amortyzację narzędzi i innych aktywów, przypadającą na okres budowy,
- koszty najmu narzędzi i urządzeń wykorzystywanych przy budowie,
- koszty materiałów eksploatacyjnych związanych z użytkowaniem narzędzi, maszyn i innych urządzeń w czasie trwania budowy (paliwo i energia do zasilania itp.),
- koszty bieżących remontów i przeglądów narzędzi, maszyn i urządzeń wykonywanych w czasie trwania budowy,
- niepodlegający odliczeniu podatek VAT i podatek akcyzowy,
- koszty finansowania zewnętrznego, pomniejszone o przychody z tego tytułu,
- koszty likwidacji (np. rozbiórki) innego środka trwałego, o ile jego likwidacja warunkuje możliwość realizacji budowy.

3. Ulepszenie

Wartość początkową środka trwałego powiększają koszty jego ulepszenia to jest przebudowy, rozbudowy, modernizacji, adaptacji lub rekonstrukcji w wyniku których, wartość użytkowa mierzona w szczególności:

- okresem używania,
- zdolnością wytwórczą,
- jakością uzyskiwanych produktów,
- kosztami eksploatacji,
- poziomem zanieczyszczenia środowiska,
- poziomem bezpieczeństwa pracy,
- innymi uzasadnionymi miarami,

przewyższa posiadaną wartość użytkową przy przyjęciu środka trwałego do eksploatacji. Do sumy wydatków na ulepszenie zalicza się także wydatki na nabycie części składowych lub peryferyjnych.

Nakłady na każde ulepszenie zwiększają wartość początkową środka trwałego w momencie zakończenia całości prac wchodzących w zakres tego ulepszenia i ponownego włączenia obiektu do użytkowania. Jeżeli ten sam środek trwały stanowi w ciągu roku przedmiot dwóch lub więcej ulepszeń, to jego wartość początkowa zwiększa się po włączeniu obiektu do użytkowania następującym po zakończeniu każdego ulepszenia.

Koszty bieżących remontów i przeglądów rzeczowych aktywów trwałych są ujmowane jako koszty okresu, w którym je poniesiono, chyba że prowadzą do wydłużenia okresu ekonomicznej użyteczności względem pierwotnie zakładanego.

4. Amortyzacja

Odpisy amortyzacji bilansowej dokonywane są w oparciu o zasady określone w MSR 16.

Amortyzacji podlegają wszystkie środki trwałe Spółki z wyłączeniem gruntów.

Odpisy amortyzacyjne środków trwałych dokonywane są metodą liniową tj. drogą

systematycznego rozłożenia ich wartości początkowej na ustalony okres przewidywanej ekonomicznej użyteczności, proporcjonalnie do upływu czasu, w równych comiesięcznych ratach, poczynając od miesiąca następującego po miesiącu, w którym składnik środków trwałych jest gotowy do użytkowania, nie dłużej niż do czasu zrównania odpisów z wartością początkową lub do czasu likwidacji, sprzedaży lub innej formy rozchodu.

Przyjęte stawki amortyzacyjne podlegają obowiązkowej weryfikacji corocznie w odniesieniu do wszystkich środków trwałych. Celem weryfikacji jest aktualizacja dotychczas przyjętych stawek do warunków eksploatacji środka trwałego, ich ekonomicznej użyteczności i odpowiednio korekta odpisów amortyzacyjnych.

5. Trwała utrata wartości

Wartość środka trwałego wynikającą z ksiąg rachunkowych pomniejszają odpisy z tytułu trwałej utraty wartości doprowadzające wycenę wartości środka trwałego do ceny sprzedaży netto lub ustalonej w inny sposób wartości godziwej. Jednostka corocznie analizuje przesłanki, czy należy przeprowadzić test na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych, zgodnie z MSR 36. Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych zostaje usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej jednostki po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej jednostki są ujmowane w sprawozdaniu z pełnego dochodu w okresie, w którym dokonano takiego wyksięgowania.

6. Zasady tworzenia kont analitycznych

Dla ewidencji środków trwałych tworzy się konta analityczne z wyodrębnieniem grup aktywów. Ewidencja szczegółowa zapewnia możliwość ustalenia wartości początkowej i odpisów aktualizujących.

III. Środki trwałe w budowie

1. Definicja

Za środki trwałe w budowie uznaje się zaliczane do aktywów trwałych środki trwałe w okresie ich budowy lub montażu oraz w okresie ulepszenia już istniejącego środka trwałego, a także nieruchomości w trakcie budowy, które po jej zakończeniu zostaną zaliczone do środków trwałych lub do inwestycji długoterminowych.

2. Wycena

Wartość początkową środków trwałych w budowie stanowi cena ich nabycia lub koszt wytworzenia określony analogicznie jak w przypadku środka trwałego.

W przypadku zakupu środka trwałego, do środków trwałych w budowie kwalifikuje się koszty związane z montażem i przystosowaniem środka trwałego do używania, poniesione do chwili przekazania go do używania.

Na dzień bilansowy wycenę środków trwałych w budowie pomniejsza trwała utrata ich wartości

(uzasadniona brakiem w całości lub w części przewidywanych korzyści ekonomicznych danego składnika) doprowadzająca wycenę do poziomu cen sprzedaży netto lub ustalonej w inny sposób wartości godziwej.

W przypadkach ustania przyczyny dokonania odpisu z tytułu trwałej utraty wartości, równowartość całości lub odpowiedniej części uprzedniego odpisu zwiększa wartość środka trwałego w budowie i podlega zaliczeniu do pozostałych przychodów operacyjnych.

IV. Inwestycje długoterminowe

1. Definicja

Za inwestycje Spółka uznaje aktywa nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu ich wartości, uzyskania z nich przychodów w formie odsetek, dywidend, udziałów w zyskach lub innych pożytków. W szczególności za inwestycje uznaje się aktywa długoterminowe i krótkoterminowe, które nie są użytkowane, lecz zostały nabyte w celu osiągnięcia powyższych korzyści.

Za inwestycje długoterminowe Spółka uznaje aktywa płatne, wymagalne lub przeznaczone do zbycia w okresie powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego lub od daty założenia, wystawienia, nabycia.

Inwestycje długoterminowe stanowią: aktywa finansowe tj. udziały, akcje (z wyłączeniem posiadanych akcji własnych lub udziałów (akcji) jednostki dominującej oraz jednostek zależnych i stowarzyszonych), inne papiery wartościowe, udzielone pożyczki i inne aktywa finansowe, w tym lokaty długoterminowe, nieruchomości: grunty, budynki, obiekty itp., wartości niematerialne, inne inwestycje długoterminowe.

Nieruchomości inwestycyjne – MSR 40

Nieruchomość inwestycyjną ujmuje się w aktywach wtedy, gdy uzyskanie przez jednostkę przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z tą nieruchomością jest prawdopodobne oraz można wiarygodnie wycenić jej cenę nabycia lub koszt wytworzenia - zgodnie z MSR 40 pkt. 16.

Nie ujmuje się w wartości bilansowej nieruchomości inwestycyjnej kosztów bieżącego utrzymania tych nieruchomości. Koszty te ujmuje się w sprawozdaniu z pełnego dochodu w momencie poniesienia.

2. Wycena

2.1. wycena na dzień nabycia/powstania

Inwestycje długoterminowe wycenia się według cen nabycia. Inwestycje wyrażone w walutach obcych przelicza się po średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na dzień poprzedzający nabycie.

2.2. wycena na dzień bilansowy

Na dzień bilansowy inwestycje zaliczone do aktywów trwałych wycenia się następująco:

- 1) nieruchomości inwestycyjne wycenia się według wartości rynkowej bądź inaczej określonej

- wartości godziwej - zgodnie z MSR 40,
- 2) inwestycje w jednostkach zależnych w sprawozdaniu jednostkowym – w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości,
 - 3) inwestycje w jednostkach stowarzyszonych - w sprawozdani jednostkowym oraz w sprawozdaniu skonsolidowanym wycenia się stosując metodę praw własności - zgodnie z MSR 28 pkt. 13,
 - 4) aktywa finansowe w postaci instrumentów finansowych wycenia się zgodnie z MSSF 9 – sposób wyceny opisano w punkcie C VIII Aktywa finansowe.

3. Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości

Decyzję o dokonaniu odpisu aktualizującego wartości akcji i udziałów, które posiada Spółka, podejmuje Zarząd Spółki w oparciu o dokumentację finansową spółek powiązanych, w przypadku pozostałych inwestycji długoterminowych decyzję o dokonaniu odpisów aktualizujących podejmuje Zarząd Spółki w oparciu o analizę ekonomiczną i finansową.

4. Zasady konsolidacji

Przy doborze spółek podlegających konsolidacji metodą pełną bądź wykazywaniu metodą praw własności stosowane jest kryterium istotności, oparte na istotności przychodów z działalności podstawowej oraz sumy bilansowej jednostek zależnych łącznie, w stosunku do odpowiednich wartości sprawozdania finansowego Spółki z uwzględnieniem wyłączeń konsolidacyjnych. Próg istotności ustalany jest w następujących udziałach procentowych:

- maksymalnie 2% sumy bilansowej,
- maksymalnie 2% przychodów ze sprzedaży.

5. Zasady tworzenia kont analitycznych

Dla ewidencji inwestycji długoterminowych tworzy się konta analityczne z wyodrębnieniem grup aktywów (nieruchomości, akcje, udziały, pożyczki). Ewidencja szczegółowa zapewnia możliwość ustalenia wartości początkowej i odpisów aktualizujących z podziałem na inwestycje w podmiotach powiązanych i pozostałych.

V. Aktywa sklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży - MSSF 5

Jednostka klasyfikuje składnik aktywów trwałych (lub grupę do zbycia) jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli jest wysoce prawdopodobne, że jego wartość bilansowa zostanie odzyskana w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez jego dalsze wykorzystanie (zgodnie z MSSF 5 pkt.6).

Jednostka wycenia składnik aktywów trwałych zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży w kwocie niższej z jego wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia (zgodnie z MSSF 5 pkt.15).

Jednostka prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży oraz aktywa wchodzące w skład grupy do zbycia zaklasyfikowanej jako przeznaczone do sprzedaży oddzielnie od innych aktywów. Również zobowiązania dotyczące aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży prezentuje się

sprawozdaniu z sytuacji finansowej jednostki oddzielnie od innych zobowiązań.

VI. Zapasy – MSR 2

1. Definicja

Zapasy Spółki stanowią przeznaczone do zbycia lub zużycia w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego lub w ciągu normalnego cyklu operacyjnego właściwego dla danej działalności:

- materiały – nabyte w celu zużycia na własne potrzeby Spółki,
- półprodukty i produkty w toku – składniki majątku obrotowego Spółki znajdujące się w toku wytwarzania lub przetwarzania,
- produkty gotowe – wytworzone lub przetworzone przez Spółkę, zdatne do sprzedaży rzeczowe aktywa obrotowe,
- towary – nabyte w celu odprzedaży w stanie nieprzetworzonym.

2. Wycena

2.1. Wycena przychodu i rozchodu

Zapasy wyceniane są - zgodnie z MSR 2 pkt. 9.18 - według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od ich cen sprzedaży netto możliwej do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość netto możliwa do uzyskania jest oszacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku bieżącej działalności gospodarczej, pomniejszona o szacowane koszty wykończenia oraz koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Poszczególne pozycje zapasów wycenia się następująco:

- towary – według przeciętnych cen nabycia,
- materiały podstawowe – według przeciętnych cen nabycia,
- pozostałe materiały – według cen nabycia,
- półprodukty – według stałej ceny ewidencyjnej,
- wyroby gotowe – według stałej ceny ewidencyjnej,
- produkcja w toku – według bezpośredniego kosztu wytworzenia.

W rozliczeniu miesięcznym ustala się odchylenia od cen ewidencyjnych wyrobów gotowych i półproduktów przypadające na ich rozchód z magazynu.

Koszty wytworzenia dotyczące wyrobów gotowych oraz półproduktów zawierają część stałych kosztów pośrednich. Pozostała, nieuzasadniona część kosztów pośrednich obciąża koszty okresu, w którym koszty te zostały poniesione. Podział na ww. części odbywa się w oparciu o poziom wykorzystania normalnych zdolności produkcyjnych. Wskaźnik niewykorzystania zdolności produkcyjnych stanowi różnicę pomiędzy normalnymi zdolnościami produkcyjnymi, weryfikowanymi miesięcznie, a rzeczywiście wykonaną ilością produkcji w danym okresie sprawozdawczym.

Wydanie składników materiałów z magazynu Spółki z przeznaczeniem do ich zużycia w działalności eksploatacyjnej Spółki uważa się za moment zużycia, zaliczając ich wartość w koszty okresu.

Koszty zakupu materiałów i towarów przekazanych bezpośrednio do zużycia lub sprzedaży nie podlegają ewidencji magazynowej i rozliczane są w całości na kierunki rozchodu materiałów i towarów w miesiącu, w którym powstały. Do materiałów takich zalicza się w szczególności wszelkiego rodzaju pozostałe materiały produkcyjne takie jak smary, czysciwa, kleje, topniki, czy gazy techniczne. Również materiały biurowe, środki czystości i paliwo odpisuje się w koszty działalności w dacie ich zakupu.

Wartość rozchodu materiałów, towarów, produktów gotowych oraz produktów w toku ustalana jest metodą FIFO.

2.2. Wycena na dzień bilansowy

Na dzień bilansowy Spółka dokonuje ustalenia stanu tych aktywów w drodze spisu z natury oraz dokonuje ich wyceny według powyższych zasad i korekty kosztów o wartość tego stanu oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Ustalona w ten sposób wycena nie może przekroczyć jednakże poziomu cen sprzedaży netto danego składnika zapasów.

VII. Należności

1. Definicja

Za należności uznaje się aktywa, o wiarygodnie oszacowanej wartości, co do których istnieje prawdopodobieństwo osiągnięcia korzyści.

Z punktu widzenia terminu wymagalności należności kwalifikowane są w aktywach jako długoterminowe lub krótkoterminowe.

Do aktywów długoterminowych zaliczane są należności o terminie wymagalności powyżej 12 miesięcy od dnia ich powstania lub od dnia bilansowego, z wszelkich innych tytułów niż dostawy, roboty i usługi.

Do aktywów krótkoterminowych zaliczane są należności z tytułu dostaw, robót i usług, niezależnie od terminu ich wymagalności, oraz należności z wszelkich innych tytułów o terminie wymagalności w okresie 12 miesięcy od dnia ich powstania lub od dnia bilansowego. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „należności” prezentuje się również rozliczenia międzyokresowe kosztów.

2. Wycena

Wycena należności finansowych jest opisana w dziale VIII Aktywa finansowe. Należności niefinansowe (np. publiczno-prawne) są wyceniane w kwocie wymagalnej zapłaty, z uwzględnieniem zasady ostrożności.

3. Wycena należności wyrażonych w walutach obcych

Na dzień przeprowadzenia operacji (powstania należności), należności wycenia się według średniego kursu z dnia poprzedzającego dzień przeprowadzenia operacji ustalonego dla danej

waluty przez Narodowy Bank Polski.

Zapłatę należności wycenia się według średniego kursu z dnia poprzedzającego dzień zapłaty ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Na dzień bilansowy należności wycenia się po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

4. Zasady tworzenia kont analitycznych

Dla ewidencji należności tworzy się konta syntetyczne z podziałem na tytuły rozrachunków zarówno wobec jednostek powiązanych jak i pozostałych. Konta analityczne rozrachunkowe stanowią kolejne uszczegółowienie tytułów rozrachunków w ramach danej grupy kont syntetycznych.

Konta należności służą do ewidencji wszelkich rozrachunków dotyczących:

- Należności z tytułu sprzedaży materiałów, towarów, produktów, usług oraz przekazania zaliczek na poczet dostaw,
- Należności dochodzonych na drodze sądowej,
- Należności z tytułu nadpłaty zobowiązań publicznoprawnych,
- Należności od pracowników,
- Należności z pozostałych tytułów (niewymienionych wyżej).

5. Należności objęte faktoringiem niepełnym

Faktoring niepełny charakteryzuje się tym, że przeniesienie wierzytelności na faktora nie jest definitywne, w związku z czym ryzyko niewypłacalności dłużnika (odbiorcy) spoczywa na faktorancie (Spółce), natomiast faktor nie ponosi żadnego ryzyka. Jeżeli dłużnik nie spłaci wymaganej kwoty, to faktorant musi zwrócić otrzymaną od faktora kwotę. Do dnia spłaty przez dłużnika wierzytelności objętej faktoringiem niepełnym na Spółce ciąży całe ryzyko, jak i wszelkie korzyści związane z wierzytelnościami, więc do tego momentu podlegają one wykazaniu w księgach Spółki.

Do ewidencji kwot otrzymanych od faktora tworzy się konta analityczne do konta syntetycznego Pozostałe rozrachunki w podziale na poszczególnych faktorów.

Rozliczenie otrzymanej zaliczki oraz otrzymanej pozostałej kwoty od faktora z należnościami Spółki następuje po otrzymaniu informacji o spłacie należności przez dłużnika, na dzień tej spłaty w korespondencji z kontem należności.

Na dzień otrzymania przekazane przez faktoranta kwoty wyrażone w walutach obcych wycenia się według średniego kursu z dnia poprzedzającego dzień wpływu środków ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Na dzień bilansowy zobowiązania wobec faktoranta wynikające z nierozliczonych zaliczek wycenia się po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Na dzień bilansowy otrzymane, nierozliczone zaliczki od faktoranta podlegają wykazaniu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako zobowiązania finansowe wobec pozostałych jednostek. Należności od odbiorców objęte faktoringiem niepełnym, co do których Spółka nie otrzymała informacji do dnia bilansowego o ich spłacie przez dłużnika, wykazane są jako należności krótkoterminowe z tyt. dostaw i usług.

Koszty usług faktoringowych zalicza się w księgach rachunkowych do kosztów finansowych. W rachunku przepływów pieniężnych zmiana zobowiązań z tyt. faktoringu wykazywana jest jako zmiana zobowiązań w działalności operacyjnej.

6. Rabaty potransakcyjne – ujęcie w rozrachunkach

Do ewidencji kwot naliczonych rabatów potransakcyjnych tworzy się konta analityczne do konta Pozostałe rozrachunki w podziale na grupy odbiorców, którym Spółka udzieli rabatu.

Na dzień bilansowy naliczone rabaty podlegają wykazaniu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako zmniejszenie należności z tyt. dostaw i usług. Naliczenie rabatu może również zostać ujęte w pozycji zobowiązania z tyt. dostaw i usług, jeżeli saldo należności odbiorcy jest niższe niż wartość naliczonego rabatu.

Opis sposobu naliczania i drugostronne ujęcie rabatów potransakcyjnych zamieszczono w punkcie „Przychody ze sprzedaży”.

VIII. Aktywa finansowe – MSSF 9

1. Definicja

Zgodnie z MSSF 9, Spółka dzieli aktywa finansowe na trzy kategorie:

- 1) Aktywa finansowe utrzymywane w celu uzyskiwania umownych przepływów pieniężnych -> wyceniane w zamortyzowanym koszcie.
- 2) Instrumenty kapitałowe nieprzeznaczone do obrotu -> wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.
- 3) Pozostałe aktywa finansowe -> wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Klasyfikacji tej dokonuje w oparciu o dwa kryteria:

- model biznesowy,
- charakterystykę umownych przepływów pieniężnych.

Aktywa finansowe są wyceniane w zamortyzowanym koszcie, jeśli są przypisane do modelu biznesowego zakładającego utrzymywanie aktywów w celu pozyskiwania umownych przepływów pieniężnych.

Aktywa finansowe są wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeśli są przypisane do modelu biznesowego zakładającego pozyskiwanie przepływów pieniężnych oraz

sprzedaż tych aktywów i jednocześnie płatności wynikają jedynie z kapitału i odsetek i jest utrzymywany w modelu biznesowym, który ma na celu zarówno uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych jak i sprzedaż. Ujmowanie utraty wartości i przychodów z tytułu odsetek w przypadku instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody będzie takie samo jak w przypadku aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu. Ponadto, łączny przyrost lub spadek wartości godziwej wykazany w pozostałych całkowitych dochodach będzie przenoszony do rachunku zysków i strat w momencie usunięcia danych aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej.

Aktywa nie spełniające ww. kryteriów są wyceniane w wartości godziwej, a skutki wyceny są odnoszone w wynik finansowy okresu.

Do aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie zalicza się niezależnie od terminu ich wymagalności (zapłaty) aktywa finansowe powstałe na skutek wydania bezpośrednio drugiej stronie umowy środków pieniężnych. Do tej kategorii kwalifikuje się również obligacje i inne dłużne papiery wartościowe nabyte w zamian za wydane środki pieniężne, jeżeli z zawartej umowy jednoznacznie wynika, że zbywający nie utracił kontroli nad wydanymi instrumentami finansowymi. Przyjmuje się przy tym, że zgodnie z modelem biznesowym celem ich utrzymywania jest uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, a przepływy pieniężne w określonych umownie terminach są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Oprócz obligacji i innych dłużnych papierów wartościowych o których mowa wyżej, do pozycji tej Spółka zalicza także należności oraz udzielone pożyczki.

Do grupy aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody zalicza się aktywa finansowe, których celem utrzymywania jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy jak i sprzedaż składników aktywów finansowych, oraz warunki umowy powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Do pozycji tej Spółka zalicza utrzymywane długoterminowo udziały i akcje.

Do grupy aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik zalicza się aktywa finansowe, których celem utrzymywania jest sprzedaż składników aktywów.

Do pozycji tej Spółka zalicza:

- 1) pochodne instrumenty finansowe posiadające dodatnią wartość godziwą na dzień wyceny, np. kontrakty swap, opcje walutowe, forward itp.,
- 2) aktywa nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych, wynikających z krótkoterminowych zmian cen oraz wahań innych czynników rynkowych, albo krótkiego czasu trwania nabytego instrumentu(tj. do 3 m-cy) np. akcje nabyte w obrocie publicznym, prawa do akcji nabyte w obrocie publicznym itp.,

- 3) inne nabyte aktywa finansowe, bez względu na zamiary jakimi kierowano się przy zawieraniu kontraktu, jeżeli stanowią one składnik portfela podobnych aktywów finansowych, co do którego istnieje duże prawdopodobieństwo realizacji, w krótkim terminie, zakładanych korzyści ekonomicznych,
- 4) pożyczki udzielone i należności własne, które jednostka przeznacza do sprzedaży w krótkim terminie.

2. Wycena

2.1 wycena na dzień nabycia/powstania

Inwestycje krótkoterminowe będące instrumentami finansowymi wprowadza się do ksiąg rachunkowych na dzień zawarcia kontraktu w cenie nabycia, to jest w wartości godziwej poniesionych wydatków lub przekazanych w zamian innych składników majątkowych. Przy ustalaniu wartości godziwej na ten dzień uwzględnia się poniesione przez Spółkę koszty transakcji.

Pozostałe inwestycje krótkoterminowe, z wyłączeniem środków pieniężnych, w tym instrumenty kapitałowe i finansowe oraz inne inwestycje, ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień nabycia lub powstania według ceny nabycia.

Operacje gospodarcze dotyczące inwestycji krótkoterminowych wyrażonych w walutach obcych na dzień ich przeprowadzenia są wyceniane według średniego kursu z dnia poprzedzającego dzień przeprowadzenia operacji ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

2.2 wycena na dzień bilansowy

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie jednostka wycenia w skorygowanej cenie nabycia. W przypadku jednak gdy różnica między wyceną wg. skorygowanej ceny nabycia a wyceną w kwocie wymagającej zapłaty jest nieistotna, aktywa mogą być wyceniane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu obejmują należności i pożyczki, które zgodnie z modelem biznesowym Spółki spełniają kryterium utrzymywania w celu ściągnięcia, również w przypadku przeterminowanych pozycji.

Utraty wartości należności dokonuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty z uwzględnieniem modelu oczekiwanej straty.

Na każdy dzień sprawozdawczy Spółka dokonuje oceny, czy ryzyko kredytowe związane z należnościami znacznie wzrosło od dnia jego początkowego ujęcia. Dokonując takiej oceny Spółka posługuje się zmianą ryzyka niewykonania zobowiązania w oczekiwanym okresie życia instrumentu finansowego. W celu dokonania takiej oceny Spółka porównuje ryzyko niewykonania zobowiązania na dzień sprawozdawczy z ryzykiem niewykonania zobowiązania na dzień początkowego ujęcia, biorąc pod uwagę racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne

bez nadmiernych kosztów i które wskazują na znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia.

Indywidualnych odpisów aktualizujących wartość należności dokonuje się analogicznie do przepisów Ustawy o rachunkowości, uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty, w odniesieniu do:

- 1) należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości – do wysokości należności nieobjętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności, zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym,
- 2) należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego – w pełnej wysokości,
- 3) należności kwestionowanych przez dłużników, oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna – do wysokości niepokrytej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności,
- 4) należności stanowiących równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których uprzednio dokonano odpisu aktualizującego – w wysokości tych kwot w przypadku gdy odpisem objęta jest cała należność lub w tym samym stosunku w jakim odpis objął należność pierwotną, do czasu ich otrzymania lub odpisania tych należności,
- 5) należności przeterminowanych lub nieprzeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w przypadkach uzasadnionych rodzajem prowadzonej działalności lub strukturą odbiorców w wysokości wiarygodnie oszacowanej kwoty odpisu, w tym także ogólnego na nieściągalne należności.

Odpis aktualizujący należności ustala się indywidualnie dla poszczególnych należności lub kontrahentów. Powinien uwzględniać przyczyny zwłoki, ewentualne problemy finansowe dłużnika, dotychczasową i obecną współpracę, posiadane zabezpieczenie, wysokość ewentualnej straty.

Za wysoki stopień prawdopodobieństwa nieściągalności, o którym mowa w art. 35b ust. 1 pkt 5 Ustawy przyjmuje się negatywny wynik postępowania egzekucyjnego w stosunku do całości lub części należności.

Dla należności przeterminowanych biorąc pod uwagę okres zwłoki, ustala się odpisy w wysokości określonej w poniższej tabeli. Podstawą odpisu, od którego liczy się wysokość odpisu, jest kwota ewentualnej straty

Okres zalegania z płatnością		Wysokość odpisu	Uwagi
Od	Do		
-	6 miesięcy	-	-
6 miesięcy	1 roku	10-15%	Według indywidualnej oceny ryzyka powstania straty
1 rok	2 lat	20-40%	
2 lat	3 lat	55-75%	

3 lat	-	100%	-
-------	---	------	---

Nie stosuje się zasady wiekowania do należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości – w tym przypadku wysokość odpisu wynosi 100%.

Spółka może nie tworzyć odpisu na należności dochodzone na drodze sądowej, jeżeli uzna, że sytuacja finansowa dłużnika jest dobra i istnieje pewność odzyskania należności w pełnej kwocie, niezależnie od czasu trwania sprawy sądowej.

Nie podlegają odpisowi aktualizującemu należności zabezpieczone na majątku dłużnika poprzez wpis do księgi wieczystej lub zastaw skarbowy lub w inny sposób.

W razie ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu, należy go rozwiązać w pełnej wysokości lub w wysokości wiarygodnie oszacowanej.

Decyzję o dokonaniu odpisu aktualizującego należności podejmuje Zarząd Spółki.

Dla należności handlowych, na których nie stwierdzono indywidualnie utraty wartości, przeprowadza się analizę oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia należności. Analizy dokonuje się w oparciu o wskaźniki oczekiwanego niewypełnienia zobowiązania ustalone na podstawie danych historycznych. Jeśli analiza wykaże poziom strat za nieistotny, Spółka nie dokonuje odpisów aktualizujących. Sporządzając powyższą analizę, Spółka może podzielić należności na portfele dotyczące poszczególnych grup odbiorców bądź rynków zbytu.

Jeżeli wyżej opisana analiza wykazała, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się bezpośrednio poprzez zastosowanie konta odpisów aktualizujących. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Udziały i akcje w innych jednostkach nienotowanych na giełdzie, jeśli są spełnione warunki utrzymywania ich dla w celu pozyskiwania umownych przepływów pieniężnych i do sprzedaży, wycenia się według ceny nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, uznając, że koszt nabycia reprezentuje wartość godziwą. Decyzję o dokonaniu odpisu aktualizującego wartości akcji i udziałów, które posiada Spółka, podejmuje Zarząd Spółki w oparciu o

dokumentację finansową spółek powiązanych, w przypadku pozostałych inwestycji długoterminowych decyzję o dokonaniu odpisów aktualizujących podejmuje Zarząd Spółki w oparciu o analizę ekonomiczną i finansową.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa finansowe są wyceniane w wartości godziwej przez wynik, jeśli są przypisane do modelu biznesowego zakładającego utrzymywanie aktywów w celu ich sprzedaży.

Różnica między ceną nabycia lub poprzednią wyceną a wartością godziwą na dzień sprawozdawczy jest ujmowana bezpośrednio w zysku lub stracie. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa aktywa do sprzedaży wzrośnie lub spadnie, to kwotę odwrócenia ujmuje się odpowiednio w zysku lub stracie.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

Krajowe środki pieniężne oraz ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, na rachunkach bankowych oraz depozyty bankowe i papiery wartościowe o terminie zapadalności do trzech miesięcy wycenia się w wartości nominalnej.

Aktywa pieniężne wyrażone w walutach obcych pozostające w dniu bilansowym na rachunku bankowym, środki pieniężne w kasie wycenia się po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Rozchód środków pieniężnych wyrażonych w walutach obcych dokonywany jest metodą FIFO.

IX. Rozliczenia międzyokresowe

1. Czynne rozliczenia międzyokresowe

Czynnych rozliczeń międzyokresowych Spółka dokonuje, w stosunku do poniesionych kosztów lub zużycia składników aktywów, które dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych, ich wartość została wiarygodnie określona i spowodują w przyszłości wpływ korzyści ekonomicznych.

Na podstawie zasady istotności jednostka kwalifikuje do ujęcia jako czynne rozliczenia międzyokresowe operacje o wartości równej lub wyższej niż 1 000,00 PLN. Operacje (koszty / zużycia) o wartości niższej niż 1 000,00 PLN ujmuje się jednorazowo w koszty bieżące okresu.

Do czynnych rozliczeń międzyokresowych w Spółce zalicza się w szczególności:

- jednorazowe roczne opłaty z tytułu ubezpieczeń majątkowych, osobowych, prenumerat

czasopism, czynszów pobranych z góry, podatku od nieruchomości itp.,

- pobrane z góry odsetki od kredytów i pożyczek.

Odpisy czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów następują stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń. Czas i sposób rozliczenia powinien być uzasadniony charakterem rozliczanych kosztów, z zachowaniem zasady ostrożności. Z punktu widzenia okresu rozliczenia czynne rozliczenia międzyokresowe kwalifikowane są do aktywów trwałych lub obrotowych i prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej razem z należnościami.

2. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe – aktywa trwałe

Długoterminowe rozliczenia okresowe to czynne rozliczenia międzyokresowe, rozliczane w okresie powyżej 12 miesięcy, stanowią je w szczególności zapłacone na kilka lat z góry czynsze przy umowach najmu.

Kategoria ta obejmuje również Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa z tytułu podatku odroczonego wykazywane są w odrębnej pozycji.

3. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe – aktywa obrotowe

Krótkoterminowe rozliczenia okresowe to czynne rozliczenia międzyokresowe, rozliczane w okresie do 12 miesięcy. Rozliczenia międzyokresowe kosztów dokonywane są wówczas, jeżeli poniesione przez Spółkę koszty w danym okresie sprawozdawczym dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych, nie dłuższych niż 12 miesięcy od dnia bilansowego i dopiero w tym okresie będą wpływały na wynik finansowy. Tytułami rozliczeń międzyokresowych czynnych są w szczególności:

- Koszty ubezpieczeń rzeczowych i osobowych,
- Prenumeraty i abonamenty,
- Inne koszty, które dopiero w kolejnym roku wpłyną na wynik finansowy.

4. Wycena

W ciągu roku obrotowego czynne rozliczenia międzyokresowe ujmuje się w wysokości poniesionych kosztów zgodnie z posiadaną dokumentacją, którą stanowi:

- Dla kosztów ubezpieczeń – zawarte polisy ubezpieczeniowe,
- Dla innych kosztów – stosowna dokumentacja (umowa, faktura, itp.)

Do odpisu czynnych rozliczeń międzyokresowych Spółka stosuje indywidualnie oszacowany okres, w zależności od charakteru i wartości rozliczanej pozycji. Na koniec roku obrotowego Spółka dokonuje weryfikacji wyceny czynnych rozliczeń międzyokresowych, z zastosowaniem zasady ostrożności, po upewnieniu się, co do osiągnięcia w tym czasie korzyści ekonomicznych.

5. Zasady tworzenia kont analitycznych

Ewidencja analityczna rozliczeń międzyokresowych pozwala dokonać podziału poniesionych kosztów.

X. Test na „Utratę wartości aktywów” – MSR 36

Na każdy dzień bilansowy (zgodnie z MSR 36) jednostka gospodarcza ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów.

W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, jednostka gospodarcza szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów.

Bez względu na to, czy istnieją przesłanki, które wskazują, iż nastąpiła utrata wartości, jednostka gospodarcza jest zobowiązana do przeprowadzenia corocznie testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości składnika wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania lub składnika wartości niematerialnych, który nie jest jeszcze dostępny do użytkowania poprzez porównanie jego wartości bilansowej z wartością odzyskiwalną danego składnika.

Wartość odzyskiwalna odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, zależnie od tego, która z nich jest wyższa.

Oceniając istnienie przesłanek świadczących o możliwości utraty wartości któregoś ze składników aktywów, jednostka gospodarcza powinna przeanalizować przesłanki pochodzące z zewnętrznych i wewnętrznych źródeł informacji (zgodnie z MSR 36 pkt. 12) , co najmniej:

- **Przesłanki pochodzące z zewnętrznych źródeł informacji:**

- 1) istnieją obserwowalne przesłanki, że wartość rynkowa składnika aktywów spadła w danym okresie znacznie bardziej niż oczekiwano by wraz z upływem czasu lub w związku z normalnym użyciem,
- 2) w ciągu okresu nastąpiły lub nastąpią w niedalekiej przyszłości znaczące i niekorzystne dla jednostki zmiany o charakterze technologicznym, rynkowym, prawnym w otoczeniu, w którym jednostka gospodarcza prowadzi działalność, lub też na rynkach, na które dany składnik aktywów jest przeznaczony,
- 3) w ciągu okresu nastąpił wzrost rynkowych stóp procentowych lub innych rynkowych stóp zwrotu z inwestycji i prawdopodobne jest, że wzrost ten wpłynie na stopę dyskontową stosowaną do wyliczenia wartości użytkowej danego składnika aktywów i istotnie obniży wartość odzyskiwalną składnika aktywów i istotnie obniży wartość odzyskiwalną składnika aktywów,
- 4) wartość bilansowa aktywów netto jednostki sporządzającej sprawozdanie finansowe jest wyższa od wartości ich rynkowej kapitalizacji.

- **Przesłanki pochodzące z wewnętrznych źródeł informacji:**

- 1) dostępne są dowody na to, że nastąpiła utrata przydatności danego składnika aktywów lub jego fizyczne uszkodzenie

- 2) w ciągu okresu nastąpiły lub nastąpią w niedalekiej przyszłości znaczące i niekorzystne dla jednostki zmiany dotyczące zakresu lub sposobu w jaki dany składnik aktywów jest obecnie użytkowany, lub zgodnie z oczekiwaniami, będzie użytkowany (np. niewykorzystywanie składnika aktywów, plany zaniechania działalności której dany składnik służy, plany zbycia danego składnika przed uprzednio przewidzianym terminem, zmiana oceny czasu użytkowania danego składnika aktywów z nieokreślonego na okres określony).
- 3) dostępne są dowody pochodzące ze sprawozdawczości wewnętrznej świadczące o tym, że ekonomiczne wyniki uzyskiwane przez dany składnik aktywów są lub w przyszłości będą, gorsze od oczekiwanych.

Wartość odzyskiwalna jest to wyższa spośród wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży składnika aktywów i jego wartości użytkowej. Wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży to kwota możliwa do uzyskania ze sprzedaży składnika aktywów na warunkach rynkowych pomiędzy zainteresowanymi stronami transakcji, po potrąceniu kosztów zbycia. Wartość użytkowa natomiast, jest bieżącą, szacunkową wartością przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Wartość bilansową składnika aktywów obniża się do poziomu jego wartości odzyskiwalnej wtedy i tylko wtedy, gdy wartość odzyskiwalna tego składnika aktywów jest niższa od jego wartości bilansowej. Kwota tej obniżki stanowi odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości. Odpis aktualizujący ujmuje się jako koszt w sprawozdaniu z pełnego dochodu. Jeśli wartość odzyskiwalna jest wyższa od wartości bilansowej danego składnika aktywów nie dokonuje się odpisu.

Po dokonaniu odpisu z tytułu utraty wartości należy skorygować odpisy amortyzacyjne danego składnika majątkowego tak, aby w ciągu pozostałego okresu użytkowania dokonywać odpisów od skorygowanej wartości bilansowej.

Na każdy dzień bilansowy jednostka ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach ubiegłych w odniesieniu do danego składnika aktywów, z wyjątkiem wartości firmy, jest zbędny, albo powinien być zmniejszony. Jeśli takie przesłanki istnieją jednostka szacuje ponownie wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów.

Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów, za wyjątkiem wartości firmy, ujmuje się jako przychód w sprawozdaniu z pełnego dochodu. Wartość bilansowa składnika aktywów, która została podwyższona w wyniku odwrócenia odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, nie powinna przekroczyć wartości bilansowej, jaka została ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów.

D. ZASADY WYCENY PASYWÓW

I. Kapitał własny

1. Kapitał własny

Kapitał własny Spółki obejmuje udział jej właścicieli w aktywach pozostający po pokryciu zobowiązań. Dzieli się na:

- Kapitał podstawowy,
- Akcje własne,
- Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej,
- Pozostałe kapitały,
- Zyski zatrzymane.

2. Kapitał podstawowy, kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej, akcje własne

Wartość kapitału podstawowego winna być zgodna z dokonany wpisem jego wysokości w Krajowym Rejestrze Sądowym i Statucie Spółki.

Nadwyżka wartości emisyjnej akcji nad nominalną wartością akcji, pomniejszona o koszty emisji prezentowana jest w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako „kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej”.

Akcje własne obejmują posiadane przejściowo przez Spółkę akcje własne, nabyte w sytuacjach określonych w art. 362 KSH, które są przewidziane m.in. do umorzenia lub odsprzedaży. Do pozycji tej zalicza się także posiadane przez Spółkę udziały (akcje) jednostki dominującej.

Udziały (akcje) własne wycenia się według cen nabycia. W przypadkach nabycia udziałów (akcji) własnych w drodze egzekucji za cenę nabycia uważa się cenę nabycia ustaloną w postępowaniu egzekucyjnym, powiększoną o koszty poniesione w toku postępowania egzekucyjnego, które nie zostały Spółce zwrócone. W przypadku nieodpłatnego nabycia udziałów (akcji) własnych cena nabycia obejmuje wszystkie koszty ponoszone przez Spółkę na ich nabycie.

3. Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały obejmują wszelkie kapitały związane z wyceną aktywów i zobowiązań wpływającą na inne całkowite dochody prezentowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, w tym m.in. różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych, zyski i straty aktuarialne itd. W pozycji tej wykazuje się także wartość podwyższenia kapitału zakładowego po jego opłaceniu przez akcjonariuszy, a przed dniem wydania przez sąd postanowienia o zwiększeniu kapitału zakładowego.

4. Zyski zatrzymane

Pozycja „zyski zatrzymane” obejmuje wszelkie zakumulowane zyski/straty, które nie zostały podzielone i wypłacone właścicielom, w tym. m.in.:

- 1) Kapitał zapasowy tworzony zgodnie z obowiązkiem ciężącym na spółkach akcyjnych do

wysokości trzeciej części kapitału zakładowego, przeznaczając 8% zysku za dany rok obrotowy,

- 2) Części z zysku netto danego roku obrotowego przeznaczone na powiększenie kapitału zapasowego lub rezerwowego w danym roku w oparciu o podjęte uchwały ZWZA. Przeznaczenie oraz zasady funkcjonowania kapitału zapasowego określa Statut Spółki, a także decyzje uprawnionych organów Spółki
- 3) Niepodzielony wynik finansowy z lat poprzednich, który odzwierciedla nierozliczony wynik z lat poprzednich pozostający do decyzji Walnego Zgromadzenia, a także skutki korekt zmian zasad rachunkowości i błędów dotyczących lat poprzednich, a ujawnionych w bieżącym roku obrotowym.

Za błędy wykryte w bieżącym okresie obrotowym, należy uznawać błędy, których znaczenie jest na tyle istotne, iż w świetle ich wykrycia nie można nadal uważać, że sprawozdania finansowe za poprzednie okresy spełniają wymagania określone w aktualnie obowiązujących MSSF.

- 4) Zysk (strata) roku bieżącego.

5. Wycena

Kapitał własny Spółki wykazuje się w wartości nominalnej. Na dzień bilansowy kapitał podstawowy wykazuje się w wartości pomniejszonej o zadeklarowane lecz niewniesione wkłady na poczet kapitału.

6. Zasady tworzenia kont analitycznych

Dla ewidencji księgowej tworzy się konta analityczne pozwalające na określenie wartości początkowej stanu kapitałów, najczęściej spotykanych tytułów zwiększeń i zmniejszeń oraz stanu na dzień bilansowy.

II. Zobowiązania krótkoterminowe i zobowiązania długoterminowe

1. Zobowiązania

Definicja

Za zobowiązania uznaje się wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów Spółki.

Spółka dzieli zobowiązania finansowe na dwie kategorie:

- 1) Wyceniane w zamortyzowanym koszcie.
- 2) Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Do grupy zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie zalicza się zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania, a także kredyty bankowe

i otrzymane pożyczki. W przypadku gdy różnica między wyceną w zamortyzowanym koszcie a wyceną w kwocie wymagającej zapłaty jest nieistotna, są one wyceniane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Do grupy zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy Spółka zalicza instrumenty pochodne które posiadają ujemną wartość godziwą na dzień wyceny np. kontrakty swap, opcje walutowe, forward itp., wyemitowane przez spółkę krótkoterminowe papiery wartościowe (weksle inwestycyjne, bony komercyjne itp.).

1.1 Zobowiązania długoterminowe

Za zobowiązania długoterminowe uznaje się zobowiązania powstałe z innych tytułów niż dostawy i usługi, których termin płatności w całości przypada później niż w roku następującym po dniu bilansowym, a jeżeli zapłata ma nastąpić ratalnie – to w tej ich części, która zgodnie z zawartą umową ma zostać zapłacona w roku lub w latach następujących po roku obrotowym zaczynającym się po dniu bilansowym.

Do zobowiązań długoterminowych zalicza się długoterminowe zobowiązania finansowe, takie jak:

- Kredyty i pożyczki – w części w której raty spłaty przypadają na okres dłuższy niż 12 miesięcy od dnia bilansowego,
- Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych – o terminie wykupu dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego,
- Zobowiązania leasingowe – w części, w której termin zapłaty przypada w okresie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego,
- Inne zobowiązania finansowe, jeżeli termin ich wykupu jest dłuższy niż 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Do zobowiązań długoterminowych zalicza się także:

- Zobowiązania wekslowe – wynikające z wystawionych weksli, o terminie wykupu dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego,
- Inne zobowiązania – takie jak zobowiązania z tytułu zakupu na raty środków trwałych, inwestycji w nieruchomości i prawa, wartości niematerialnych i prawnych, aktywów finansowych w części, w której płatność rat przypada na okres dłuższych niż 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Wycena

Na dzień powstania:

Zobowiązania wyceniane według zamortyzowanego kosztu wycenia się w skorygowanej cenie nabycia. W przypadku gdy różnica między wyceną w zamortyzowanym koszcie a wyceną w kwocie wymagającej zapłaty jest nieistotna, są one wyceniane są w kwocie wymagającej zapłaty. Pozostałe zobowiązania długoterminowe wycenia się w Spółce w wielkości nominalnej. Zobowiązania długoterminowe w walutach obcych operacji gospodarczych ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich powstania po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na dzień poprzedzający powstanie zobowiązania.

Na dzień bilansowy:

Zobowiązania długoterminowe finansowe wycenia się:

- Zobowiązania finansowe (z wyjątkiem instrumentów pochodnych o charakterze zobowiązań oraz pozycji zabezpieczanych) – według skorygowanej ceny nabycia,
- Instrumenty pochodne o charakterze zobowiązań wycenia się w wartości godziwej,

Zobowiązania niefinansowe wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty tj. w wartości nominalnej z dnia ich powstania z uwzględnieniem:

- odsetek należnych, jeżeli Spółka została nimi obciążona przez wierzyciela lub ich naliczenie przewidywała umowa między stronami,
- kwot waloryzacji roszczenia, zgodnie z warunkami umowy, różnic kursowych, wynikających z wyceny po obowiązującym kursie.

Wyłączeniu z powyższej reguły podlegają zobowiązania finansowe, których zgodnie z warunkami umowy uregulowanie następuje drogą wydania aktywów finansowych innych niż środki pieniężne lub drogą wymiany na instrumenty finansowe. Ta część zobowiązań wyceniana jest według wartości godziwej.

Zobowiązania wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień bilansowy po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski oraz po uwzględnieniu odpisów z tytułu aktualizacji wyceny.

Różnice kursowe ustalone w trakcie roku lub na moment bilansowy odnosi się w ciężar kosztów finansowych lub na dobro przychodów finansowych.

Zasady tworzenia kont analitycznych

Dla ewidencji zobowiązań długoterminowych z uwagi na konieczność osobnej prezentacji w bilansie stosuje się zasadę wydzielania odrębnych kont syntetycznych, do zaewidencjonowania kategorii zobowiązań o charakterze długoterminowym np.: zobowiązania kredytowe, inne zobowiązania finansowe.

1.2 Zobowiązania krótkoterminowe

Zobowiązania krótkoterminowe jest to ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub ta część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. Dotyczą zobowiązań o charakterze cywilnoprawnym i publicznoprawnych. Są to zobowiązania krótkoterminowe oraz ta część długoterminowych, których spłata nastąpi w ciągu roku od dnia bilansowego.

Do zobowiązań krótkoterminowych zalicza się:

- Krótkoterminowe kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (zobowiązania finansowe),
- Inne zobowiązania finansowe niewymienione wyżej (np. z tytułu leasingu finansowego),
- Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, niezależnie od okresu spłaty,
- Zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek na dostawy,

- Zobowiązania wekslowe,
- Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń,
- Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych tytułów publicznoprawnych,
- Inne (niewymienione wyżej) zobowiązania.

Jednostka prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w osobnej pozycji zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego od osób prawnych (lub aktywa, jeśli powstała nadpłata podatku).

W ramach zobowiązań krótkoterminowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazuje się także:

- Rozliczenia międzyokresowe bierne, niebędące rezerwami, wynikające z przyjętych przez Spółkę niefakturowanych dostaw i usług;
- Rezerwy, niestanowiące jeszcze na dzień bilansowy wymaganego prawnie zobowiązania, na składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne naliczane i zarachowane w koszty bieżącego roku obrotowego, dotyczące wynagrodzeń, które zostaną zapłacone w następnym roku obrotowym;
- Rezerwy na podatek od towarów i usług należny wynikający z wystawionych dla nabywców faktur, który na dzień bilansowy, nie stanowi jeszcze zobowiązania podatkowego – jako zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych tytułów publicznoprawnych;
- Fundusze specjalne tworzone na mocy obowiązujących przepisów prawa tj. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, tworzony w oparciu o przepisy ustawy o ZFŚS i wykorzystywany zgodnie z zakładowymi regulaminami oraz inne fundusze, których obowiązek tworzenia wynika z odrębnych przepisów, pomniejszone o wartość aktywów funduszu.

Wycena

Na dzień powstania:

Zobowiązania wyceniane według zamortyzowanego kosztu wycenia się w skorygowanej cenie nabycia. W przypadku gdy różnica między wyceną w zamortyzowanym koszcie a wyceną w kwocie wymagającej zapłaty jest nieistotna, są one wyceniane w kwocie wymagającej zapłaty. Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe wycenia się w Spółce w wielkości nominalnej. Zobowiązania w walutach obcych ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich powstania po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na dzień poprzedzający ich powstanie

Na dzień bilansowy:

Zobowiązania krótkoterminowe, z wyłączeniem zobowiązań finansowych, wycenia się:

- Zobowiązania z tytułu dostaw i usług – w kwocie wymagającej zapłaty,
- Zaliczki otrzymane na dostawy – w kwocie netto, a więc po potrąceniu należnego od nich podatku od towarów i usług,
- Zobowiązania wekslowe własne – według ich wartości nominalnej,

- Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń – w kwocie nominalnej,
- Zobowiązania z tytułu rozliczeń publicznoprawnych – w kwocie wymagającej zapłaty,
- Fundusze specjalne – w wartości nominalnej wynikającej z ksiąg, pomniejszone o aktywa funduszu,
- Zobowiązania inne niż powyższe w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe, na dzień bilansowy, wycenia się:

- Udzielone przez Spółkę gwarancje – w wysokości wartości godziwej podjętego zobowiązania,
- Instrumenty pochodne o charakterze zobowiązań – w wiarygodnie ustalonej wartości godziwej,
- Pozostałe zobowiązania finansowe – według skorygowanej ceny nabycia.

Zobowiązania w walutach obcych wycenia się według średniego kursu ustalonego na dzień wyceny danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Różnice kursowe ustalone w trakcie roku lub na moment bilansowy odnosi się w ciężar kosztów finansowych lub na dobro przychodów finansowych.

Zasady tworzenia kont analitycznych

Dla ewidencji zobowiązań tworzy się konta analityczne pozwalające na wyodrębnienie i grupowanie transakcji rozrachunkowych w ramach danej grupy kont. Do kont rozrachunkowych winna być sporządzona na koniec okresu sprawozdawczego specyfikacja kontrahentów.

Zobowiązania warunkowe – pozabilansowe

Za zobowiązanie warunkowe Spółka uznaje potencjalny przyszły obowiązek wykonania świadczeń, którego powstanie jest uzależnione od zaistnienia określonych zdarzeń.

Do zobowiązań warunkowych Spółka zalicza w szczególności:

- Udzielone gwarancje i poręczenia wynikające z umów,
- Wystawione przez Spółkę weksle,
- Zobowiązania z tytułu odszkodowań za szkody powstałe w wyniku działalności gospodarczej, w wartości spraw pozostających w toku, gdy odpowiedzialność Spółki nie została jeszcze potwierdzona – w wysokości niepokrytej posiadaną polisą odpowiedzialności cywilnej Spółki.

Spółka nie rzadziej niż na dzień bilansowy dokonuje oceny, czy w przypadku danego zobowiązania warunkowego wypływ środków stał się prawdopodobny. Jeśli wypływ stał się prawdopodobny w związku z pozycją potraktowaną jako zobowiązanie warunkowe, to Spółka tworzy rezerwę, wykazując ją w księgach i sprawozdaniu finansowym tego okresu, w którym nastąpiła zmiana prawdopodobieństwa.

2. **Bierne rozliczenia międzyokresowe**

Za bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów Spółka uznaje rezerwy związane bezpośrednio z działalnością operacyjną, a więc z wytwarzaniem, sprzedażą (handlem) i fazą posprzedawną, a także ogólnym zarządem, wynikające w szczególności:

- Z obowiązku wykonania, związanych z bieżącą działalnością, przyszłych świadczeń na rzecz pracowników,
- Z obowiązku wykonania przyszłych świadczeń, których kwotę można oszacować w sposób wiarygodny, mimo że data powstania zobowiązania nie jest jeszcze znana.

Powyższe rozliczenia międzyokresowe bierne prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako rezerwy. Rozliczenia międzyokresowe bierne obciążają wynik finansowy. Wyceny dokonuje się w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości. Na dzień bilansowy winna być przeprowadzona weryfikacja i aktualizacja stanu rozliczeń międzyokresowych biernych. Jeśli w wyniku weryfikacji stwierdzono nadmiernie utworzone rozliczenia międzyokresowe, to nie później niż na dzień bilansowy dokonuje się zmniejszenie rozliczeń międzyokresowych biernych

3. **Rezerwy – MSR 37, MSR 19**

Rezerwy na zobowiązania

Rezerwy odzwierciedlają wynikający ze zdarzeń przeszłych obowiązek Spółki do wykonania w przyszłości świadczeń, których kwotę można wiarygodnie oszacować, mimo, że ani kwota ani termin nie są pewne. Warunkiem utworzenia rezerwy jest określenie przez Spółkę prawdopodobieństwa powstania obowiązku wykonania świadczenia w wysokości większej niż 50%.

Rezerwy tworzy się na przypadające na dany okres, jeszcze nie poniesione koszty w wiarygodnie oszacowanej wartości.

Spółka tworzy rezerwy w szczególności na:

- Odroczony podatek dochodowy, tworzony w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych między wartością księgową aktywów i pasywów, a ich wartością podatkową,
- Skutki toczącego się postępowania odwoławczego, sądowego,
- Udzielone gwarancje, poręczenia i inne tego typu zobowiązania Spółki, w momencie zagrożenia poniesienia wydatków za osoby trzecie,
- Niedobory i szkody, gdy przypisano je do zwrotu osobom odpowiedzialnym, w przypadku odmowy ich pokrycia,
- Rezerwy wynikające z restrukturyzacji (np. zatrudnienia, majątku, techniki),
- Świadczenia pracownicze,
- Inne przyszłe zobowiązania.

Wycena

Rezerwy wycenia się:

- Na podatek odroczony – w wysokości podatku dochodowego wymagającej w przyszłości zapłaty w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, tj. różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości,
- Rezerwy na przyszłe zobowiązania – w wysokości wiarygodnie oszacowanej kwoty zobowiązania, którego obowiązek będzie Spółka miała wypełnić w przyszłości.

Rezerwy, z wyłączeniem rezerwy na podatek odroczony, obciążają odpowiednio do swojego charakteru pozostałe koszty operacyjne lub koszty finansowe. Utworzenie rezerwy na odroczony podatek dochodowy wpływa na zwiększenie obowiązkowego obciążenia wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego.

Aktualizacji wartości rezerw w księgach rachunkowych dokonuje się bieżąco, nie rzadziej niż na dzień bilansowy, w miarę powziętych informacji o zmianie szacunków lub ustaniu ryzyka. Jeśli w wyniku weryfikacji stwierdzono nadmiernie utworzone rezerwy, to nie później niż na dzień bilansowy dokonuje się rozwiązania rezerwy.

Rezerwy na świadczenia pracownicze

Zgodnie z zakładowym regulaminem wynagrodzeń pracownicy jednostki są uprawnieni do odpraw emerytalnych, rentowych oraz z tytułu niewykorzystanych urlopów pracowniczych. Zobowiązania te wynikają z praw nabytych przez pracowników Spółki w roku bieżącym jak i w latach poprzednich.

Wartość zobowiązań jednostki z tytułu ww. świadczeń pracowniczych wyliczane jest przez licencjonowanego aktuariusza zgodnie z wymogami MSR 19.

Rezerwy na naprawy gwarancyjne.

W przypadku, gdy ustalone koszty napraw gwarancyjnych i reklamacji za poprzedni rok obrotowy przekraczają wartość 0,25% przychodów ze sprzedaży osiągniętych za ten rok, jednostka tworzy na koniec bieżącego roku obrotowego rezerwę na naprawy gwarancyjne w wysokości 0,25% wartości przychodów ze sprzedaży osiągniętych w bieżącym roku obrotowym.

Zasady tworzenia kont analitycznych

Ewidencja analityczna do kont rezerw powinna zapewnić ustalenie rezerw z poszczególnych tytułów i ich wykorzystanie.

4. Leasing – MSSF 16

Definicja

Spółka wycenia składniki majątkowe będące przedmiotem leasingu zgodnie z MSSF16. Zgodnie z MSSF 16, z punktu widzenia leasingobiorcy, wszystkie umowy leasingu są ujmowane jako aktywa i zobowiązania. Z powyższego powodu, wszelkie umowy przenoszące prawa do użytkowania do aktywów traktuje się wg MSSF jako leasing i na moment rozpoczęcia umowy ujmuje się aktywa oraz zobowiązania z tytułu praw do użytkowania aktywów.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów

Spółka - w myśl praktyki ukształtowanej na polskim rynku giełdowym – uznała, iż prawo

wieczystego użytkownika gruntów (PWUG) spełnia definicję leasingu zawartą w MSSF 16. Jednostki ujmują w związku z tym składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania według kosztu (co do zasady podlegający amortyzacji) oraz zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości zdyskontowanych opłat do poniesienia przez okres trwania PWUG.

Wycena

W dacie rozpoczęcia leasingu spółka wycenia zobowiązania z tytułu leasingu w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe obejmują opłaty stałe (w tym zasadniczo stałe opłaty leasingowe) pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe, zmienne opłaty, które zależą od indeksu lub stawki oraz kwoty, których zapłaty oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej. Opłaty leasingowe obejmują również cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć jej wykonanie przez Spółkę oraz płatności kar pieniężnych za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano możliwość wypowiedzenia leasingu przez spółkę. Zmienne opłaty leasingowe, które nie zależą od indeksu lub stopy, są ujmowane jako koszty w okresie, w którym następuje zdarzenie lub warunek powodujący płatność. W przypadku leasingu finansowego spółka ujmuje wartość zobowiązania bez części odsetkowej w podziale na zobowiązania długo- i krótkoterminowe.

Przy obliczaniu wartości bieżącej opłat leasingowych stosuje się krańcową stopę procentową leasingobiorcy w dniu rozpoczęcia leasingu, jeżeli stopy procentowej leasingu nie można z łatwością ustalić. Po dacie rozpoczęcia kwota zobowiązań z tytułu leasingu zostaje zwiększona w celu odzwierciedlenia odsetek i zmniejszona o dokonane płatności leasingowe. Ponadto wartość bilansowa zobowiązań z tytułu leasingu podlega ponownej wycenie w przypadku zmiany okresu leasingu, zmiany zasadniczo stałych opłat leasingowych lub zmiany osądu odnośnie zakupu aktywów bazowych.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania rozpoznaje się w dacie rozpoczęcia leasingu (tj. w dniu, kiedy bazowy składnik aktywów jest dostępny do użytkowania). Aktywa z tytułu prawa do użytkowania wyceniane są według kosztu, pomniejszone o łączne odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości, skorygowanego z tytułu jakiegokolwiek aktualizacji wyceny zobowiązań z tytułu leasingu. Koszt aktywów z tytułu prawa do użytkowania obejmuje kwotę ujętych zobowiązań z tytułu leasingu, poniesionych początkowych kosztów bezpośrednich oraz wszelkich opłat leasingowych zapłaconych w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania podlegają amortyzacji w okresie ekonomicznej użyteczności oraz ocenie utraty wartości.

Okres leasingu ustala się jako nieodwołalny okres leasingu, łącznie z okresami objętymi opcją przedłużenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że opcja zostanie zrealizowana, oraz okresami objętymi opcją wypowiedzenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że opcja nie zostanie wykonana.

Spółka stosuje zwolnienie z ujmowania leasingu krótkoterminowego do swoich krótkoterminowych umów leasingu (tj. umów, których okres leasingu wynosi 12 miesięcy lub krócej od daty rozpoczęcia i nie zawiera opcji kupna). Spółka stosuje również zwolnienie w zakresie ujmowania leasingu aktywów o niskiej wartości w odniesieniu do leasingu o niskiej

wartości. Za aktywa o niskiej wartości spółka przyjmuje te, których wartość nie przekracza 50 000,00 PLN. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu krótkoterminowego i leasingu aktywów o niskiej wartości ujmowane są jako koszty metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Spółka dokonuje wyceny aktywów i zobowiązań z tytułu użytkowania PWUG od dnia przejścia na MSSF. Jako nieodwołalny okres leasingu przyjęto pozostały okres obowiązywania PWUG. Aktywa z tytułu użytkowania PWUG są amortyzowane na okres ekonomicznej użyteczności, który co do zasady określono jako czas trwania PWUG. W przypadku zmian stawki PWUG wartość aktywów i zobowiązań podlega ponownej wycenie.

5. Przychody przyszłych okresów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów to weryfikowana na dzień bilansowy wartość nominalna już otrzymanych aktywów, które staną się przychodem w okresach przyszłych. Do rozliczeń międzyokresowych przychodów zalicza się w szczególności przychody z tytułu:

- Otrzymanych dotacji, subwencji przeznaczonych na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia środków trwałych, środków trwałych w budowie oraz prac rozwojowych, (jeżeli w oparciu o odrębne przepisy nie zwiększają kapitałów własnych), rozliczane równoległe do odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych aktywów trwałych sfinansowanych z tych źródeł, zgodnie z MSR 20.
- Równowartości nieodpłatnie otrzymanych środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, rozliczane równoległe do odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych tych składników majątku.

Rozliczenia te dzieli się na krótkoterminowe – jeżeli przychody te zostaną odpisane w roku następującym po dniu bilansowym i długoterminowe – obejmujące resztę rozliczeń.

Wycena

Przychody przyszłych okresów wycenia się w wartości nominalnej.

Zasady tworzenia kont analitycznych

Dla ewidencji przychodów przyszłych okresów tworzy się konta analityczne pozwalające na wyodrębnienie istotnych tytułów, które mogą w przyszłości zaistnieć w Spółce, jak i ustalenie podziału na rozliczenia krótko- i długoterminowe.

E. ZASADY USTALANIA WYNIKU FINANSOWEGO

1. Działalność podstawowa

1.1 Przychody ze sprzedaży – MSSF 15

Przychody są ujmowane w wysokości, w której jest prawdopodobne uzyskanie korzyści ekonomicznych związanych z daną transakcją. Przychody są rozpoznawane z uwzględnieniem dotacji, opustów, rabatów i innych zwiększeń lub zmniejszeń, bez podatku od towarów i usług oraz innych podatków bezpośrednio związanych z obrotem. W przychodach ze sprzedaży ujmowane są przychody powstające w toku podstawowej działalności operacyjnej Spółki tj. przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów.

W Grupie Kapitałowej SUNEX występują również przychody z tytułu realizowanych przetargów. Działalność ta dotyczy realizacji przetargów z sektora JST: zamówień publicznych i świadczenia na rzecz sektora komunalnego usługi dostawy, sprzedaży, serwisu, napraw w zakresie urządzeń fotowoltaicznych, solarnych, pomp ciepła oraz instalacji towarzyszących tym urządzeniom.

Ujmując i wyceniając przychody Spółka stosuje zasady MSSF 15. Fundamentalną zasadą MSSF 15 jest ujmowanie przychodów w sporządzanym sprawozdaniu w taki sposób, aby wskazać transfer towarów lub usług (i przychód z tym związany) na rzecz klientów w takiej kwocie, która odzwierciedla wysokość wynagrodzenia (tj. płatność), którego spółka spodziewa się w zamian za te towary lub usługi.

W celu zakwalifikowania przedmiotowych umów MSSF 15 rekomenduje 5 zasadniczych punktów (kroków), co do których należy się odwołać dokonując analizy:

- Etap 1: Identyfikacja umów z klientami;
- Etap 2: Identyfikacja umownych zobowiązań do wykonania świadczeń (ZWS);
- Etap 3: Określenie ceny transakcji;
- Etap 4: Alokacja ceny do poszczególnych ZWS;
- Etap 5: Ujęcie przychodów w chwili wypełnienia zobowiązań przez jednostkę.

MSSF 15 definiuje ZWS jako:

1. odrębne dobro lub usługę (lub zestaw dóbr lub usług) bądź
2. serię odrębnych dóbr lub usług, które zasadniczo są takie same, a ich przekazywanie nabycy następuje według tego samego schematu.

W ocenie Spółki, w umowach dostawy towarów jak i przetargach zidentyfikować można jedno ZWS – dostawa towarów oraz usługę dostawy z montażem instalacji. Umowy realizacji przetargów mogą obejmować także inne elementy wchodzące w zakres usługi podstawowej (np. uruchomienie instalacji, przeszkolenie użytkowników, dokonanie prób), ale ze względu na ich nieodłączny charakter usługi można uznać je za element podstawowego ZWS.

Jednostka przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia,

które - zgodnie z oczekiwaniem jednostki - przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Zgodnie z paragrafem 31 MSSF 15 jednostka ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów.

MSSF 15 określa, iż zobowiązanie do wykonania świadczenia może być spełnianie w miarę upływu czasu lub też w określonym momencie.

Przychody z tytułu dostawy towarów są ZWŚ spełnianymi w danym momencie - sprzedaż ujmowana w momencie realizacji dostawy i przekazania towaru dla klienta, gdy na nabywcę zostanie przeniesione ryzyko i korzyści wynikające z praw własności. W przypadku dostawy z instalacją - po zakończeniu instalacji.

W przypadku przetargów zobowiązania do wykonania świadczenia spełnianie są w miarę upływu czasu. Pomiar stopnia spełnienia przez jednostkę świadczenia dokonuje się stosując metody oparte na nakładach. Zgodnie z metodami opartymi na nakładach przychody ujmuje się w oparciu o działania jednostki lub nakłady poniesione przez jednostkę przy spełnianiu zobowiązania do wykonania świadczenia (na przykład zużyte zasoby, przepracowane roboczogodziny, poniesione koszty, wykorzystany czas lub maszynogodziny) w stosunku do całkowitych oczekiwanych nakładów koniecznych do wypełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia.

W związku z powyższym, przychody z realizacji kontraktów i projektów długoterminowych (w tym przetargów) są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania prac w przypadku, gdy wynik na kontrakcie można ustalić w sposób wiarygodny. Stopień zaawansowania prac jest ustalany jako udział kosztów poniesionych celem realizacji zlecenia do planowanych kosztów całkowitych. Jeżeli wyniku umowy nie można określić w sposób wiarygodny, wówczas przychody dotyczące tej umowy ujmowane są tylko do wysokości poniesionych kosztów, których odzyskanie jest prawdopodobne.

Salda wyceny projektów są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej odrębnie, jako aktywa lub zobowiązania z tytułu umów.

Jednostka prowadzi ewidencję przychodów w podziale na odpowiadające im poszczególne miejsca powstawania kosztów określone w Załączniku nr 2 do Polityki rachunkowości tak, aby możliwe było przypisanie kosztów do odpowiadających im przychodów.

Rabaty potransakcyjne – ujęcie w przychodach

Rabat potransakcyjny to rabat udzielany odbiorcy przez Spółkę po spełnieniu przez odbiorcę określonych warunków, np. zakup w danym okresie ustalonej minimalnej liczby dóbr lub usług, zrealizowanie wartościowego poziomu zakupu przez odbiorcę.

Ostateczne rozliczenie rabatu potransakcyjnego z tytułu dokonanych w danym roku obrotowym transakcji zakupu-sprzedaży objętych rabatem może nastąpić po dniu bilansowym i dokumentowane jest wystawieniem dokumentu korygującego dla odbiorcy (faktury korygującej

sprzedaż).

Jeżeli warunek uprawniający do skorzystania z rabatu został spełniony w trakcie roku i nie została jeszcze wystawiona faktura korygująca sprzedaż dla odbiorcy, Spółka określa wielkość rabatu i na tej podstawie na bieżąco w kolejnych okresach rozrachunkowych roku obrotowego ujmuje w księgach rachunkowych naliczenie rabatu aż do jego ostatecznego rozliczenia.

Naliczone rabaty ujmovane są jako zmniejszenie przychodów i korygują wartość przychodów ze sprzedaży produktów lub przychody ze sprzedaży towarów i materiałów, w zależności od asortymentu, którego sprzedaży dotyczą.

1.2 Koszt własny sprzedaży

W momencie sprzedaży zapasów (produktów, towarów i materiałów) wartość bilansową tych zapasów ujmuje się jako koszt okresu, w którym ujmovane są odpowiadające przychody (MSR 2 pkt. 34).

Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia zapasów ujmovany jako koszt okresu (zgodnie z zasadą wyceny zapasów w jednostce), składają się koszty poprzednio uwzględnione przy wycenie pozycji zapasów sprzedanych, nieprzypisane pośrednie koszty produkcji oraz nietypowe wielkości kosztów wytworzenia zapasów (MSR 2 pkt. 38).

Koszty usług dotyczące danej transakcji ujmuje się w okresie, w którym ujmovane są odnośne przychody.

Ewidencję i rozliczenie kosztów prowadzi się w układzie rodzajowym i równocześnie w układzie kalkulacyjnym z podziałem na poszczególne miejsca powstawania kosztów określone w Załączniku nr 2 do Polityki rachunkowości.

1.3 Zysk (strata) brutto ze sprzedaży

Zysk (strata) brutto ze sprzedaży powstaje poprzez odjęcie od przychodów ze sprzedaży kosztu własnego sprzedaży.

1.4 Koszty sprzedaży

Koszty sprzedaży to koszty ponoszone przez przedsiębiorstwo w związku z czynnościami sprzedaży.

1.5 Koszty ogólnego zarządu

Koszty te służą ewidencji kosztów ogólnego zarządu, tj. kosztów związanych z utrzymaniem zarządu przedsiębiorstwa oraz z organizacją i obsługą firmy jako całości.

2. Pozostała działalność operacyjna

2.1 Pozostałe przychody operacyjne

Przychody operacyjne są rozpoznawane w okresie, którego dotyczą. Są to przychody nie związane bezpośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności:

- 1) przychody ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych;
- 2) odpis aktualizujący – zwiększający wartość zapasów;

- 3) zapłacone należności odpisane;
- 4) zwrot kosztów postępowania sądowego;
- 5) otrzymane odszkodowania;
- 6) nadwyżki inwentaryzacyjne;
- 7) materiały z odzysku magazynowego;
- 8) różnice groszowe.

2.2 Pozostałe koszty operacyjne

Koszty operacyjne są rozpoznawane w okresie, którego dotyczą. Są to koszty nie związane bezpośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności:

- 1) wartość sprzedanych niefinansowych aktywów trwałych;
- 2) dotacje;
- 3) odpisy należności spornych i wątpliwych;
- 4) odpisy zmniejszające wartość zapasów;
- 5) zapłata kar, odszkodowań i grzywien;
- 6) darowizny;
- 7) należności umorzone;
- 8) niezawinione niedobory w składnikach majątkowych;
- 9) koszty związane z usuwaniem szkód losowych;
- 10) utylizacja wyrobów i towarów;
- 11) różnice groszowe.

W sprawozdaniu z zysków i strat i innych całkowitych dochodów:

- Wynik ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych wykazują się jako różnicę przychodów i kosztów odpowiednio pod pozycją zysk lub strata.
- Przychody ze sprzedaży odpadów po pomniejszeniu o koszty dotyczące odpadów wykazywane są odpowiednio jako zysk lub strata na sprzedaży odpadów.
- Przychody z tyt. obciążenia innych podmiotów po pomniejszeniu o koszty dotyczące realizacji tych przychodów wykazywane są w jednej pozycji jako zysk lub strata (dotyczy w szczególności wystawianych refaktur).

W pozycji dotacje wykazuje się:

- należne lub rzeczywiście otrzymane na rachunek bankowy Spółki środki pieniężne w postaci dotacji, subwencji, dopłat (w tym ze środków UE) z przeznaczeniem na pokrycie kosztów działalności,
- przypadające na okres sprawozdawczy raty odpisu dotacji, subwencji lub dopłat otrzymanych na sfinansowanie budowy środków trwałych lub kosztów prac rozwojowych, których dokonuje się równolegle do odpisów amortyzacyjnych tych obiektów lub tytułów.

2.3 Zysk (strata) na działalności operacyjnej

Zysk (strata) na działalności operacyjnej powstaje poprzez odjęcie od pozycji „zysk (strata) brutto

ze sprzedaży” kosztów sprzedaży, kosztów ogólnego zarządu oraz kosztów operacyjnych i dodanie przychodów operacyjnych.

3. Działalność finansowa

3.1 Przychody finansowe

Przychody finansowe obejmują przychody z operacji finansowych, a w szczególności:

- 1) przychody powstające w wyniku użytkowania przez inne podmioty gospodarcze aktywów jednostki gospodarczej przynoszących odsetki, dywidendy, opłaty licencyjne,
- 2) przychody z tytułu odsetek - rozpoznawane w momencie ich naliczenia, przy uwzględnieniu efektywnej stopy zwrotu z aktywów (zgodnie z MSR 18 pkt. 30a),
- 3) przychody z tytułu dywidend - rozpoznawane w momencie uzyskania przez jednostkę prawa do tych dywidend (zgodnie z MSR 18 pkt. 30c),
- 4) dodatnie różnice kursowe – różnice kursowe powstające z tytułu rozliczania pozycji pieniężnych lub z tytułu przeliczania pozycji pieniężnych po kursach innych niż te, po których zostały one przeliczone w momencie ich początkowego ujęcia (MSR 21 pkt. 28) (pozycje pieniężne - zgodnie z MSR 21 pkt. 16 - stanowią posiadane jednostki waluty oraz należności i zobowiązania przypadające do otrzymania lub zapłaty w ustalonej lub możliwej do ustalenia liczbie jednostek walut),
- 5) zysk ze zbycia instrumentów pochodnych,
- 6) aktualizacja wartości godziwej instrumentów pochodnych.

3.2 Koszty finansowe

Koszty finansowe obejmują koszty operacji finansowych, a w szczególności:

- 1) koszty finansowania zewnętrznego (zgodnie z MSR 23 pkt. 4,5): odsetki; prowizje bankowe, różnice kursowe związane z pożyczkami i kredytami,
- 2) ujemne różnice kursowe - różnice kursowe powstające z tytułu rozliczania pozycji pieniężnych lub z tytułu przeliczania pozycji pieniężnych po kursach innych niż te, po których zostały one przeliczone w momencie ich początkowego ujęcia (MSR 21 pkt. 28),
- 3) strata ze zbycia instrumentów pochodnych,
- 4) aktualizacja wartości godziwej instrumentów pochodnych.

Koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są jako koszty w okresie, w którym je poniesiono (MSR 23 pkt. 10). Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowanego składnika aktywów, są kapitalizowane jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów.

W sprawozdaniu z zysków i strat i innych całkowitych dochodów:

- różnice kursowe prezentuje się wynikowo,
- wycenę SCN pozycji bilansowych prezentuje się wynikowo,

odpowiednio w pozycji zysk lub strata.

3.3 Zysk (strata) przed opodatkowaniem

Zysk (strata) przed opodatkowaniem powstaje poprzez dodanie do pozycji „zysk (strata) na działalności operacyjnej” przychodów finansowych i odjęciu kosztów finansowych.

4. Podatek dochodowy – MSR 12

Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z zysków i strat i innych całkowitych dochodów obejmuje część bieżącą i część odroczoną.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego danego roku obrotowego.

Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Dodatknie i ujemne różnice przejściowe, aktywa i rezerwy na odroczony podatek dochodowy (ODPD), wartość podatkowa i bilansowa aktywów i pasywów zdefiniowane są w § 5 MSR 12:

- Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego są to kwoty podatku dochodowego wymagające zapłaty w przyszłych okresach w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych.
- Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego stanowią kwoty przewidziane w przyszłych okresach do odliczenia od podatku dochodowego ze względu na:
 - 1) ujemne różnice przejściowe,
 - 2) przeniesienie na kolejny okres nierozliczonych strat podatkowych oraz
 - 3) przeniesienie na kolejny okres niewykorzystanych ulg podatkowych.

Spółka ustala aktywa i tworzy rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego we wszystkich tych przypadkach, w których realizacja lub rozliczenie wartości bilansowej składnika aktywów lub pasywów spowoduje zwiększenie/zmniejszenie kwoty przyszłych płatności podatkowych w porównaniu do kwoty, która byłaby właściwa, gdyby ta realizacja lub rozliczenie nie wywoływała skutków podatkowych.

Na podstawie sporządzanych prognoz wyników finansowych w latach następnych należy ocenić czy istnieją przesłanki (planowany dochód do opodatkowania) do tworzenia aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub dokonania korekty jego wartości.

Grupa nie dyskontuje aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego.

Aktywa i rezerwy od różnic przejściowych, których skutki odniesiono bezpośrednio na kapitał własny, zostaną odniesione na kapitał własny, a nie w wynik okresu.

4.1 Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej

Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej powstaje poprzez odjęcie od pozycji „Zysk

(strata) przed opodatkowaniem" podatku dochodowego.

5. Inne całkowite dochody

Sprawozdanie z całkowitych dochodów obejmuje zysk netto z rachunku zysków i strat oraz inne całkowite dochody w podziale na inne całkowite dochody które mogą być odniesione na rachunek wyników oraz inne całkowite dochody, które nie zostaną odniesione na rachunek wyników.

6. Segmenty działalności – MSSF 8

Dla celów zarządczych Grupa SUNEX została podzielona na części w oparciu o wytwarzane produkty i świadczone usługi. Grupa SUNEX stosuje podział segmentów według kryterium produktów i usług, dzieląc te segmenty na następujące kategorie:

1. sprzedaż do klientów hurtowych i indywidualnych,
2. sprzedaż do sektora JST wynikająca z umów przetargowych.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej. Ceny transakcyjne stosowane przy transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązanymi. Wynik segmentu wyliczany jest poprzez odjęcie od przychodów ze sprzedaży kosztu własnego sprzedaży oraz części kosztów sprzedaży (głównie kosztów marketingowych i kosztów transportu), przypisanych do poszczególnych segmentów.

Wyliczenie wyniku na poszczególnych segmentach służy do oceny każdego z rynków z osobna oraz do wskazania kierunków rozwoju oraz działań handlowych i marketingowych. Poszczególne pozycje aktywów i pasywów, które zostały przypisane przez Grupę do danego segmentu podlegają analizie przez Zarząd.

Grupa SUNEX ustala, że nie będzie wyodrębniać segmentów, jeżeli przychody lub zyski/straty lub aktywa segmentu stanowiąc będą mniej niż 10% odpowiednio przychodów, zysków/strat lub aktywów wszystkich segmentów, przy czym wyłączyć na tej podstawie z prezentacji w odrębnych segmentach nie można więcej niż 25% skonsolidowanych przychodów, zysków i aktywów.

Informacja dotycząca segmentów operacyjnych jest prezentowana tylko w sprawozdaniu skonsolidowanym Grupy. Jednostka nie prezentuje danych dotyczących segmentów w sprawozdaniach jednostkowych.

7. Wyodrębniona ewidencja księgowa dla celów projektowych

Spółka dla potrzeb projektów współfinansowanych ze źródeł europejskich wyodrębnia numery projektów oraz dokonuje zapisów księgowych na kontach analitycznych przypisanych do danego projektu. Dowody księgowe dokumentujące operacje gospodarcze, w szczególności wydatki i koszty realizowanych projektów unijnych, muszą być opisywane zgodnie z wymogami dla tych projektów oraz gromadzone i archiwizowane odrębnie dla każdego projektu. Okres przechowywania dokumentacji związanej z realizacją projektu (w tym wersji elektronicznej) nie może być krótszy niż 10 lat od dnia zatwierdzenia przez Instytucję Zatwierdzającą wniosku o

płatność końcową.

Szczegółowe opisy ewidencji dla projektów, jeżeli są wymagane, znajdują się w dokumentacji projektu.

8. Zasady łączenia sprawozdań finansowych jednostki macierzystej i podatkowego zakładu zagranicznego:

Spółka sporządza sprawozdanie finansowe łączne będące sumą sprawozdania finansowego jednostki macierzystej oraz podatkowego zakładu zagranicznego wyłączonej odpowiednio:

- aktywa i fundusze wydzielone,
- wzajemne należności i zobowiązania oraz inne rozrachunki o podobnym charakterze,
- przychody i koszty z tytułu operacji dokonywanych między jednostką macierzystą a jej podatkowym zakładem zagranicznym,
- wynik finansowy operacji gospodarczych dokonywanych wewnątrz Spółki, zawarty w aktywach jednostki macierzystej lub podatkowego zakładu zagranicznego.

Do sprawozdania finansowego jednostki macierzystej włącza się odpowiednie dane wynikające ze sprawozdania z sytuacji finansowej zakładu, wyrażone w walucie obcej, przeliczone na walutę polską po obowiązującym na dzień bilansowy średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski, natomiast ze sprawozdania z zysków i strat i innych całkowitych dochodów – po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów na dzień kończący każdy miesiąc roku obrotowego ogłoszanych dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe na skutek tych przeliczeń różnice wykazuje się w łącznym sprawozdaniu finansowym Spółki jako Różnice kursowe z przeliczenia, w pozycji „pozostałe kapitały”.

9. Rozliczenia połączenia jednostek – MSSF 3

Objęcie kontroli nad przedsięwzięciem rozlicza się metodą nabycia, zgodnie z MSSF 3. Na dzień przejęcia jednostka przejmująca ujmuje możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa oraz przejęte zobowiązania i wycenia w ich wartościach godziwych. Nadwyżka sumy przekazanej zapłaty za przejęcie, kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz wartości godziwej na dzień przejęcia uprzednio posiadanego udziału w jednostce przejmowanej, nad kwotą netto ustalonej na dzień przejęcia wartości godziwych możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań stanowi wartość firmy. W przeciwnym wypadku jednostka przejmująca rozpoznaje zysk na okazyjnym nabyciu.

Transakcje połączenia jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą rozliczane są metodą łączenia udziałów. Sprawozdanie finansowe po połączeniu odzwierciedla fakt ciągłości wspólnej kontroli oraz nie odzwierciedla zmian wartości aktywów netto do wartości godziwych (lub też rozpoznania nowych aktywów) lub wyceny wartości firmy, ponieważ żaden z łączących się podmiotów nie jest w istocie nabywany. W związku z tym, aktywa i zobowiązania łączących się jednostek wycenione są w wartościach księgowych. Różnica pomiędzy wartością księgową aktywów netto rozpoznanych w wyniku połączenia, a wartością udziałów rozpoznawanych dotychczas w księgach Spółki przejmującej lub przekazanej zapłaty zostaje rozpoznana w kapitale własnym Spółki przejmującej.

F. CHARAKTERYSTYKA SYSTEMU PRZETWARZANIA DANYCH

1. Wykaz programów komputerowych dopuszczonych do stosowania w systemie przetwarzania danych w SUNEX S.A.

Dopuszcza się do stosowania w SUNEX S.A. z dniem 1 stycznia 2008 roku (a w przypadku modułu „Księgowość finansowa” od dnia 1 stycznia 2007 roku) program Exact Globe nabyty od Exact Software Poland Sp. z o.o. jako program podstawowy służący do prowadzenia ksiąg rachunkowych (zbiorów tworzących księgi rachunkowe) SUNEX S.A., składający się z następujących modułów:

- 1) „Finanse” obejmujący:
 - a) „Księgowość finansowa”,
 - b) „Środki Trwałe”,
 - c) „Waluty”,
 - d) „Zarządzanie przepływem gotówki”,
 - e) „Płatności zbiorcze”,
- 2) „Sprzedaż” obejmujący:
 - a) „Fakturowanie”,
 - b) „Zamówienia sprzedaży”,
- 3) „Zakupy”,
- 4) „Gospodarka magazynowa” obejmujący:
 - a) „Numery partii / serii”,
- 5) „Produkcja”,
- 6) „Raporty FIFO”

Dodatkowo Spółka posiada program kadrowo-płacowy „Komax” oraz program „Feniks”, który służy do rejestracji operacji magazynowych i produkcyjnych.

2. Wykaz zbiorów tworzących księgi rachunkowe na nośnikach czytelnych dla komputera

Ogólne zasady działania programu Exact Globe i lokalizację zbiorów tworzących księgi rachunkowe ustala się następująco:

Zbiory danych tworzące księgi rachunkowe SUNEX S.A. znajdują się w serwerze o nazwie wewnętrznej serwer2 w serwerowni SUNEX S.A. Serwer działa w oparciu o system operacyjny Windows Server 2012 zainstalowany na komputerze o nazwie wewnętrznej serwer2 i wykorzystuje jego zbiory danych niezbędne do prawidłowego funkcjonowania. Szczegółową lokalizację i wykaz zbiorów programu: Exact Globe oraz zbiorów tworzących księgi rachunkowe SUNEX S.A. ustala w następujący sposób.

Wykaz zbiorów danych odpowiedzialnych za prawidłowe funkcjonowanie programu Exact Globe

Dyskkatalogpodkatalog	Nazwa zbioru	Funkcja	Powiązania
D:\ExDrive	Matryca_EG2003	Katalog główny programu	Brak

Wykaz zbiorów tworzących księgi rachunkowe SUNEX S.A.:

Dyskkatalogpodkatalog	Nazwa zbioru	Funkcja	Powiązania
D:\SQLData	001.mdf	Plik bazy danych	Brak

Wykaz zbiorów danych tworzących archiwum SUNEX S.A.:

Lokalizacja	Nazwa zbioru	Funkcja	Powiązania
I:\BD\001	pliki*.7z	skompresowane programem pakującym ZIP	7- Brak

3. Opis systemu przetwarzania danych

Exact Globe jest tzw. programem back-office - zestawem modułów klasy ERP automatyzujących wewnętrzne procesy biznesowe firmy. Dzięki pakietowej budowie Exact Globe Next pozwala stworzyć system wspomagający wszystkie obszary działania przedsiębiorstwa: od pełnej obsługi finansowo – księgowej, kontrolingu, zarządzania środkami trwałymi, poprzez organizację procesów zakupu i magazynowania, zarządzania produkcją, aż po sprzedaż, serwis i obsługę klientów. Modułowa budowa pozwala na dostosowanie systemu do indywidualnych potrzeb klienta na etapie wdrażania oprogramowania.

4. Charakterystyka programów przetwarzania danych

4.1. Ogólna charakterystyka i funkcje programu (modułu) „Księgowość finansowa”.

Księgowość finansowa umożliwia szybkie, wydajne i niezawodne prowadzenie ksiąg rachunkowych. Korzystając z tego pakietu zwiększamy kontrolę nad procesami gospodarczymi wewnątrz organizacji, przyspieszamy podejmowanie decyzji, co prowadzi do redukcji kosztów. Księgowość finansowa oferuje rozbudowane opcje księgowania na kontach syntetycznych wraz z analityczną ewidencją należności i zobowiązań. Pakiet pozwala ponadto na przetwarzanie

otwartych pozycji, tworzenie rozmaitych zestawień, analizę wieku należności i zobowiązań, a także sporządzanie bilansu oraz rachunku zysków i strat. W Księgowości finansowej dostępne są również: zbiorcze lub bezpośrednie przetwarzanie księgowania, księgowanie w wielu okresach i latach finansowych, bilans oraz rachunek zysków i strat z przywołaniem poszczególnych obrotów, scenariusze księgowania, księgowania stornujące, zachowywanie raportów z przetwarzania, elastyczna budowa planu kont i rejestrów VAT, a także historyczne wykazy otwartych pozycji dłużników i wierzycieli. Wszystkie dane w księdze głównej i podsystemach rozrachunkowych są aktualizowane bezpośrednio po księgowaniu, dzięki czemu w każdej chwili istnieje dostęp do aktualnych informacji.

4.2. Ogólna charakterystyka i funkcje programu (modułu) „Środki trwałe”

Aplikacja umożliwia:

- wprowadzenie dwóch metod umorzeniowych dla każdego środka trwałego,
- dokonywanie operacji na środkach trwałych takich, jak zwiększenie/zmniejszenie wartości, likwidacja i sprzedaż,
- księgowanie miesięcznych stawek amortyzacji, faktury zakupu i sprzedaży w wybranym dzienniku memoriałowym,
- wprowadzanie notatek oraz korzystanie z dodatkowych pól,
- raportowanie - zestawienia zbiorcze oraz karty środków trwałych, dokumenty OT i LT,
- generowanie raportów w przeglądarce internetowej oraz Excelu,
- import stałych danych metod umorzeniowych, grup i środków trwałych z zewnętrznych systemów (MS Excel, Exact Globe).

4.3. Ogólna charakterystyka i funkcje programu (modułu) „Waluty”

Moduł ten umożliwia korzystanie w całym systemie z walut obcych, czyli księgowanie faktur zakupu i sprzedaży lub dokonywanie płatności w wybranej walucie. Operacja zaksięgowana w walucie obcej jest zapisywana na kontach w polskich złotych wraz z informacją o tym, jaka była oryginalna waluta danej operacji, jaka była kwota operacji w tej walucie i po jakim kursie została ona przeliczona na polskie złote. Różnice wynikające z wahań kursów wymiany są obliczane i księgowane automatycznie. Można także dokonać wyceny otwartych pozycji w walutach obcych według aktualnego kursu wymiany. Również karty kontowe prowadzone w walutach obcych (np. konta bankowe) można w razie potrzeby poddać nowej wycenie według podanego kursu. Moduł pozwala wprowadzać do systemu aktualne tabele kursów wymiany i przechowuje tabele historyczne.

4.4. Ogólna charakterystyka i funkcje programu (modułu) „Zarządzanie przepływem gotówki”

Moduł ten umożliwia min:

- Bezpośrednie wprowadzanie przez użytkowników operacji związanych z przepływami gotówki, jak np. płatności wchodzące (zapłaty) czy płatności wychodzące (przelewy na konta dostawców) oraz wprowadzanie dokładnych informacji o tych transakcjach,
- Ręczne wprowadzanie bezpośrednio do systemu wyciągów bankowych,

- Wydajniejsze przetwarzanie dodatkowych kosztów finansowych transakcji bankowych,
- Wprowadzanie i zarządzanie przez użytkowników instrumentami płatniczymi,
- Wprowadzanie przedpłat (bez konieczności wprowadzenia zamówień zakupu),
- Realizowanie przelewów międzybankowych (z jednego na inne konto firmowe)

Dodatkowe raporty dostępne w ramach tej części oprogramowania Exact dają użytkownikom lepszy wgląd w aktualne i przyszłe przepływy gotówkowe oraz możliwość oceny kosztów / korzyści z tych transakcji.

4.5. Ogólna charakterystyka i funkcje programu (modułu) „Płatności zbiorcze”.

Moduł odpowiada za możliwość łączenia i tworzenia dokumentu zbiorczego płatności.

4.6. Ogólna charakterystyka i funkcje programu (modułu) „Fakturowanie”

Fakturowanie pozwala na łatwe, szybkie i bezbłędne wystawianie faktur. Korzystając z Zamówienia sprzedaży, faktury możemy drukować w oparciu o wcześniej wprowadzone do systemu zamówienia. Osoba wystawiająca faktury ma na bieżąco bezpośredni dostęp do informacji o rozrachunkach z danym klientem i o stanie zapasów towarów w magazynach. Dla poszczególnych klientów, towarów i grup towarów można definiować różne cenniki i upusty. Dzięki temu, że wszystkie wydrukowane faktury są zapisywane w archiwum, w każdej chwili można wydrukować duplikat zagubionej faktury czy też uzyskać dowolne informacje na temat wystawionych w przeszłości faktur. To samo archiwum ułatwia wystawianie faktur korygujących – przez możliwość automatycznego wczytania pozycji faktury korygowanej. Łatwy w obsłudze edytor wzorów dokumentów umożliwia definiowanie własnych, nawet najbardziej wyszukanych formularzy faktur.

4.7. Ogólna charakterystyka i funkcje programu (modułu) „Zamówienie sprzedaży”

Pracując z pakietem Zamówienia sprzedaży, system pozwala maksymalnie uprościć i przyspieszyć przyjmowanie zamówień od klientów. W tym celu osoba wprowadzająca zamówienia powinna mieć możliwość korzystania z wszelkich informacji zdefiniowanych już wcześniej w systemie – zarówno dotyczących klientów, jak i towarów. Warunki płatności, sposób dostawy, przedstawiciel handlowy, cennik, waluta stosowana do rozliczeń z danym klientem – te wszystkie informacje są zapisane w kartotece klienta i przywoływane automatycznie w trakcie wprowadzania zamówienia od tego klienta. Oczywiście dane te można w razie potrzeby zmieniać w trakcie wprowadzania zamówienia. System pozwala ponadto na sprawne zarządzanie wieloma adresami dostawy dla każdego klienta. Na bieżąco informowani w trakcie wprowadzania zamówienia o stanie rozrachunków z danym klientem i ewentualnym pozostającym do wykorzystania limicie kredytu, przyznanym danemu klientowi. W pakiecie dostępny jest ponadto cały szereg raportów, zestawień, analiz w formie tabel i wykresów, pozwalających w każdym momencie rzetelnie oceniać przyjmowanie i realizację zamówień od klientów. Wszystkie zrealizowane zamówienia zapisywane są w archiwum, gdzie w każdej chwili można łatwo wyszukać dowolne zamówienie z przeszłości. Łatwy w obsłudze edytor wzorów dokumentów daje użytkownikowi możliwość definiowania własnych formularzy potwierdzeń zamówień,

specyfikacji, listów przewozowych, dowodów WZ, czy innych dokumentów związanych z realizacją zamówień.

4.8. Ogólna charakterystyka i funkcje programu (modułu) „Gospodarka magazynowa”

Gospodarka magazynowa jest modułem służącym efektywnemu zarządzaniu zapasami i zaopatrzeniem w firmie. Dla prawidłowej realizacji tych zadań niezbędny jest stały dostęp do aktualnej kartoteki materiałowo-towarowej, informacji o stanach zapasów poszczególnych materiałów i towarów, realizacji dostaw oraz informacji o dostawcach. W Gospodarce magazynowej znajdziemy funkcje do efektywnego zarządzania zapasami, rozbudowane funkcje zarządzania kartoteką materiałowo-towarową i kartoteką dostawców, możliwość ręcznego i automatycznego tworzenia zamówień zakupu, awizowanie konieczności złożenia zamówienia zakupu, porównawcze zestawienia cen i warunków oferowanych nam przez różnych dostawców, szczegółową ewidencję przychodów, faktur zakupu oraz wykazy jeszcze niezrealizowanych zamówień i brakujących ilości towarów.

Pakiet Gospodarka magazynowa zawiera szereg zestawień, dostarczających informacji o zamówieniach zakupu, zamówieniach sprzedaży, zaległych zamówieniach, fakturach czy stanie zapasów poszczególnych materiałów i towarów. Inne zestawienia pozwalają analizować przychody i rozchody materiałów i towarów według daty, numeru przychodu lub rozchodu, numeru klienta, numeru dostawcy, ilości, cen zakupu, cen sprzedaży oraz wartości zapasów według przyjętej metody wyceny.

4.9. Ogólna charakterystyka i funkcje programu (modułu) „Zakupy”

Moduł Zakupy jest wydajnym narzędziem do zarządzania zakupami. Dzięki temu modułowi w każdej chwili znamy status danego zamówienia zakupu, co umożliwia optymalne zarządzanie zapasami. Wszystkie wprowadzone i nie zrealizowane jeszcze zamówienia zakupu dostępne są w systemie w jednym miejscu, gdzie mogą być szybko i łatwo przetwarzane. Zamówienia można sortować z uwzględnieniem daty realizacji, ceny netto, numeru zamówienia lub nazwy firmy. Po wprowadzeniu wszystkich danych niezbędnych do realizacji zamówienia zakupu możemy wydrukować zamówienie na wybranym formularzu. Korzystając z generatora wzorów dokumentów możemy w prosty sposób tworzyć dowolne formularze dla drukowania zamówień zakupu.

Po otrzymaniu zamówionego towaru można go przyjąć do magazynu opierając się na zamówieniu zakupu, co pozwala uniknąć powtórnego ręcznego wprowadzania tych samych danych i od razu skontrolować poprawność realizacji zamówienia przez naszego dostawcę.

4.10. Ogólna charakterystyka i funkcje programu (modułu) „Numery partii / serii”

Moduł ten pozwala na prowadzenie dla poszczególnych towarów czy materiałów ewidencji według numerów partii i serii. Towarom przyjmowanym do magazynu możemy przydzielać numery partii/serii, które będą identyfikowały daną partię/serię towaru w całym systemie logistycznym, obejmującym pakiety Gospodarka magazynowa, Zamówienia sprzedaży i Fakturowanie. Stosując ten moduł, kiedy wprowadzamy rozchody, zamówienia sprzedaży czy faktury, oprócz tego, że wskazujemy określoną ilość towaru dla danej operacji, to również

wybieramy numer partii/serii, z której dany towar pochodzi. Numer partii/serii może być również drukowany na wszelkich dokumentach potwierdzających wykonanie danych operacji logistycznych.

4.11. Ogólna charakterystyka i funkcje programu (modułu) „Produkcja”

Moduł Produkcja obejmuje kilka etapów realizacji zleceń produkcyjnych. Przejście do kolejnego etapu wiąże się zwykle ze zmianą statusu zlecenia, odpowiedzialności, wielkości i kategorii zapasów części oraz wyrobu gotowego. Może ono także powodować zmiany w systemie ewidencji finansowej. Dzięki pełnej integracji pakietu Produkcja z innymi pakietami logistycznymi i finansowymi oprogramowania Exact, dane są na bieżąco uaktualniane w całym systemie.

Receptury danego wyrobu gotowego mogą być stworzone w kilku wariantach. W zleceniach można podać magazyn, z którego mają pochodzić materiały do produkcji, a także magazyn, do którego mają trafić wyroby gotowe. Zlecenia mogą dotyczyć produkcji partii towarów o określonych standardowych ilościach, które można jednak w razie potrzeby zmienić.

Uwolnienie zlecenia produkcyjnego jest sygnałem do rozpoczęcia produkcji. Drukowane są wtedy różnego rodzaju dokumenty, takie jak specyfikacje magazynowe lub karty pracy, które można dostosowywać do indywidualnych potrzeb.

Zlecenie produkcyjne może zostać zrealizowane w całości lub częściowo, w związku z czym nie trzeba czekać do zakończenia całej produkcji, aby móc zarejestrować już wyprodukowaną część zlecenia. W ten sposób ewidencja produkcji będzie zawsze zawierać najbardziej aktualne dane.

Moduł Produkcja stanowi trzon systemu wspomagania produkcji. Obejmuje on wszechstronne opcje kontroli procesów produkcyjnych w przypadku produkcji na magazyn lub zamówienie klienta.

4.12. PROGRAM POMOCNICZY „Raporty FIFO”

Program pozwala wycenić wartości środków pieniężnych na kontach walutowych na ostatni dzień miesiąca i uśrednić kurs walutowy transakcji na rachunkach bankowych, w wyniku czego powstają różnice kursowe, które automatycznie są księgowane w księdze głównej na kontach różnic kursowych.

4.13. PROGRAM POMOCNICZY „Komax”

Komax jest pomocniczym programem należącym do kategorii programów kadrowo-płacowych. Jego producentem oraz dystrybutorem jest firma DATACOMP. Program został wdrożony w SUNEX S.A z początkiem roku 2008.

4.14. PROGRAM „Feniks”

Feniks jest rozwiązaniem pozwalającym na rejestrowanie operacji produkcyjnych i magazynowych w czasie rzeczywistym za pomocą terminali radiowych. Każdy z pracowników ma odpowiednie uprawnienia ustalone przez przełożonego. Program umożliwia realizację takich operacji jak rozchody do produkcji, przyjęcia z produkcji, przesunięcia międzymagazynowe, wydania zewnętrzne, przyjęcia zewnętrzne, itp. Dzięki temu rozwiązaniu mamy dokładną informację, który pracownik jaki ruch wykonał. Operacje te automatycznie są eksportowane do

programu ERP, w którym prowadzona jest księgowość. Program został wdrożony w 2014 roku.

5. Zasady ochrony danych i ich zbiorów generowane z komputerowych programów przetwarzania

Przetwarzane dane w systemie komputerowym podlegają szczególnej ochronie ze względu na możliwość:

- całkowitej utraty danych,
- częściowej utraty danych,
- uszkodzenia danych podczas przetwarzania,
- celowego wprowadzenia błędnych danych przez osoby nieuprawnione,
- wejścia w posiadanie danych przez osoby nieuprawnione.

Mając na względzie powyższe zagrożenia wprowadza się obowiązek codziennej archiwizacji danych. Jest ona tworzona automatycznie na Nadmiarowej Macierzy Niezależnych Dysków (RAID), a w szczególności raz w tygodniu (lub częściej w zależności od dostępnego miejsca na macierzy dyskowej) zostają usunięte wszystkie archiwa z poprzedniego tygodnia za wyjątkiem kopii z:

- pierwszego dnia roboczego każdego miesiąca,
- pierwszego dnia roboczego po piętnastym dniu każdego miesiąca.

Wprowadza się następujące zasady ochrony danych przed możliwością całkowitej lub częściowej ich utraty, w wyniku różnych zdarzeń, a w szczególności:

- 1) od kradzieży sprzętu komputerowego; pomieszczenie w którym znajduje się sprzęt komputerowy (serwer, macierz dyskowa) zawierający chronione dane musi być zamykane w okresie, gdy nie przebywa w nim żaden z pracowników oraz odpowiednio zabezpieczone przed możliwością włamania,
- 2) od całkowitego zniszczenia sprzętu komputerowego w wyniku pożaru, zalania lub innych zdarzeń losowych; przechowywanie zapasowych kopii danych i programu instalacyjnego powinno być, zgodne z wyżej ustalonymi zasadami; obowiązuje też zapewnienie nadzoru nad pomieszczeniami SUNEX S.A. poza godzinami pracy,
- 3) od uszkodzenia sprzętu komputerowego zawierającego dane księgowe (baza danych programu ERP, Komax, Feniks) spowodowanego niewłaściwymi parametrami zasilania z sieci energetycznej; wymagane jest zapewnienie właściwego stanu instalacji zasilającej, stosowanie wyłącznie instalacji z uziemieniem oraz zasilaczy awaryjnych tak zwanych UPS lub co najmniej urządzeń zapewniających eliminację przepięć występujących w sieci energetycznej,
- 4) od świadomego usunięcia danych z twardego dysku; obowiązuje maksymalne ograniczenie dostępu do komputera zawierającego dane księgowe (baza danych programu ERP, Komax, Feniks), a także bezwzględny zakaz pozostawiania włączonego komputera w sieci bez opieki lub możliwości uruchomienia programu oraz dokonywania w nim jakiegokolwiek operacji z klawiatury bez podania hasła,
- 5) od przypadkowego usunięcia danych przez użytkownika; obowiązuje szczególna uwaga przy wykonywaniu operacji usuwających zbiory (kasowanie, formatowanie),
- 6) od przypadkowego usunięcia lub modyfikacji danych w wyniku działania innego programu

(wirusa); obowiązuje bezwzględny zakaz wykorzystywania komputera do odtwarzania danych i uruchamiania programów z jakichkolwiek nośników nie poddanych uprzednio sprawdzeniu programem antywirusowym i bezpośrednich połączeń z rozległymi sieciami.

Ochrona danych przed uszkodzeniem w trakcie przetwarzania powinna być zapewniona przez stosowanie przetestowanego uprzednio sprzętu i właściwych parametrów zasilania.

Ochrona danych przed celowym ich zniekształceniem przez osoby niepowołane polega na przestrzeganiu powyższych ustaleń zawartych w punkcie 4-tym oraz zdefiniowaniu dla każdego użytkownika programu księgowego jego identyfikatora i hasła. W przypadku użytkowania komputera w sieci lokalnej, administrator sieci obowiązany jest dodatkowo ograniczyć dostęp do katalogów z programem księgowym wyłącznie do użytkowników uprawnionych.

Ochrona przed wejściem w posiadanie danych przez osoby nieuprawnione polega na:

- 1) przestrzeganiu postanowień dotyczących fizycznego ograniczenia dostępności sprzętu,
- 2) przestrzeganiu postanowień dotyczących zabezpieczeń programowych (definicji użytkowników haseł, przestrzegania zachowania poufności haseł),
- 3) ograniczeniu do niezbędnego minimum możliwości zdalnej pracy (spoza siedziby SUNEX S.A.) na komputerze zawierającym dane księgowe,
- 4) bezwzględnym przestrzeganiu zasad przechowywania kopii archiwalnych.

Zapewnienie prawidłowych zasad systemu bezpieczeństwa danych polega na:

- 1) wyznaczeniu dwóch administratorów odpowiedzialnych za nadawanie określonych uprawnień pozostałym operatorom programu,
- 2) posiadaniu przez wszystkich użytkowników programu identyfikatora elektronicznego i hasła umożliwiających rozpoznanie zapisów dokonywanych przez te osoby.

Wyznaczenie administratorów sieci oraz dopuszczenie innych osób do danych księgowych w systemie oprogramowania, a także do kontrolowania przestrzegania przez te osoby postanowień ustalonych w tej części przyjętych zasad (polityki) rachunkowości należy do obowiązków Prokurenta SUNEX S.A. lub z jego upoważnienia do osoby prowadzącej księgę rachunkowe Spółki.

Archiwum

- 1) Archiwum dotyczy modułów (i programów) wymienionych w wykazie programów komputerowych dopuszczonych do stosowania

G. SYSTEM SŁUŻĄCY OCHRONIE DANYCH I ICH ZBIORÓW, W TYM DOWODÓW KSIĘGOWYCH, KSIĄG RACHUNKOWYCH I INNYCH DOKUMENTÓW STANOWIĄCYCH PODSTAWĘ DOKONANYCH W NICH ZAPISÓW

Spółka chroni księgi rachunkowe, dowody księgowe, dokumenty inwentaryzacyjne i sprawozdania finansowe przed uszkodzeniem lub zniszczeniem w następujący sposób:

- dokumenty księgowe w formie papierowej posiadają swój odpowiednik w formie elektronicznej, w ramach wymienionych wyżej komputerowych systemów danych – które to systemy są zabezpieczone w sposób wyżej opisany,
- najistotniejsze dokumenty przechowywane są w zamkniętych szafach w pomieszczeniach Działu Administracyjnego (akty notarialne, umowy, certyfikaty, świadectwa praw ochronnych) – do pomieszczeń tych wstęp mają jedynie upoważnione osoby,
- pomieszczenia Działu Księgowości – są zamknięte na klucz, a upoważnienie do odbioru klucza posiadają jedynie osoby wskazane przez Zarząd Spółki,
- budynek zakładu jest całodobowo monitorowany,
- dokumenty są okresowo przenoszone do zamkniętego archiwum, a dostęp do archiwum posiada upoważniony opiekun archiwum. Dodanie, wypożyczenie lub likwidacja dokumentów z archiwum odbywają się pod nadzorem opiekuna archiwum. Dokumenty w archiwum przechowywane są przez okres ustalony w Ustawie.

Udostępnienie ksiąg rachunkowych, dowodów księgowych, sprawozdań finansowych oraz innych dokumentów z zakresu rachunkowości Spółki może mieć miejsce:

- 1) w siedzibie Spółki po uzyskaniu zgody Zarządu Spółki lub upoważnionej przez niego osoby,
- 2) poza siedzibą Spółki po uzyskaniu pisemnej zgody Zarządu Spółki i pozostawieniu pisemnego pokwitowania, zawierającego spis wydanych dokumentów, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej.

H. WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW DO POLITYKI RACHUNKOWOŚCI

Załącznik nr 1	Zakładowy Plan Kont
Załącznik nr 2	Miejsca powstawania kosztów
Załącznik nr 3	Wzory sprawozdań finansowych

Zakładowy Plan Kont - SUNEX S.A. Konta syntetyczne

Konto księgowo	Opis
ZESPÓŁ 0	
010	Środki trwałe
020	Wartości niematerialne i prawne
030	Inwestycje długoterminowe
031	Akcje i udziały w spółkach
035	Odpisy aktualizujące wartość inwestycji długoterminowych
036	Odpisy aktualizujące wartość akcji i udziałów w spółkach
070	Umorzenie środków trwałych
074	Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych
080	Środki trwałe w budowie
ZESPÓŁ 1	
100	Kasa środków pieniężnych
101	Kasa walutowa środków pieniężnych
130	Rachunki bankowe
132	Kredyty bankowe długoterminowe w walucie krajowej i obcej
133	Kredyty bankowe krótkoterminowe w walucie krajowej i obcej
135	Rachunki bankowe walutowe
138	Inne środki pieniężne
139	Środki pieniężne w drodze
141	Inne aktywa pieniężne
ZESPÓŁ 2	
200	Rozrachunki z odbiorcami
201	Rozrachunki z dostawcami
203	Roszczenia sądowe
220	Rozrachunki z tytułu podatków
221	Podatek VAT naliczony i jego rozliczenie
222	Podatek VAT należny i jego rozliczenie
223	Rozrachunki z tytułu VAT i cła
224	Rozrachunki z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych
229	Pozostałe rozrachunki publiczno-prawne
231	Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń
234	Inne rozrachunki z pracownikami
241	Rozrachunki z tytułu otrzymanych pożyczek
243	Rozliczenie inwentaryzacji
248	Zaliczki na dostawy
249	Pozostałe rozrachunki
ZESPÓŁ 3	
301	Rozliczenie zakupu
311	Materiały
330	Towary
333	Rozliczenie kompletacji
340	Odchylenia od cen ewidencyjnych materiałów i towarów
349	Rozliczenie inwentaryzacji zapasów
350	Odpisy aktualizujące na zapasy
399	Rozliczenie przesunięć międzymagazynowych
ZESPÓŁ 4	
400	Amortyzacja
411	Zużycie materiałów
419	Zużycie energii
421	Remonty i naprawy
422	Usługi transportowe
423	Usługi obce
430	Wynagrodzenia

440	Ubezpieczenia społeczne
441	Pozostałe świadczenia dla pracowników
450	Podatki i opłaty
451	Koszty podróży służbowych
459	Pozostałe koszty
489	Rezerwy i zmiana stanu produktów
490	Rozliczenie kosztów rodzajowych

ZESPÓŁ 5

501	Produkcja podstawowa
502	Koszty usług na rzecz zakładu zagranicznego
503	Koszty wydziałowe
520	Koszty sprzedaży
530	Wydziały pomocnicze
550	Koszty ogólnozakładowe
580	Rozliczenie produkcji

ZESPÓŁ 6

601	Wyroby gotowe
602	Odchylenia od cen ewidencyjnych
641	Rozliczenia międzyokresowe kosztów i wyceny bilansowe
649	Rozliczenia międzyokresowe kosztów krótkoterminowe
650	Rozliczenia międzyokresowe kosztów długoterminowe
660	Aktywa z tytułu podatku odroczonego

ZESPÓŁ 7

700	Sprzedaż wyrobów
701	Sprzedaż usług
710	Koszt własny sprzedanych produktów
730	Sprzedaż towarów i materiałów
733	Koszt własny sprzedanych towarów i materiałów
735	Koszty sprzedaży
736	Koszty ogólnozakładowe
750	Przychody finansowe
755	Koszty finansowe
760	Pozostałe przychody operacyjne
765	Pozostałe koszty operacyjne
790	Obroty wewnętrzne
795	Koszty obrotów wewnętrznych

ZESPÓŁ 8

800	Kapitał podstawowy
804	Kapitał zapasowy
805	Kapitał rezerwowy
806	Fundusz wydzielony - dotyczy zakładu zagranicznego
810	Kapitał z przeszacowania
820	Rozliczenie wyniku finansowego
840	Przychody przyszłych okresów
843	Rezerwy
851	Fundusze specjalne
860	Wynik finansowy
870	Podatek dochodowy

Zakładowy Plan Kont - SUNEX S.A.
Konta analityczne

Konto księgowo	Opis
ZESPÓŁ 0	
010000000	Grunty własne
010010000	Prawo wieczystego użytkowania gruntów
010100000	Budynki
010110000	Spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego i użytkowego
010200000	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej
010300000	Kotły i maszyny energetyczne
010400000	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania
010500000	Specjalne maszyny, urządzenia i aparaty
010600000	Urządzenia techniczne
010700000	Środki transportu
010800000	Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie
010900000	Inwentarz żywy
020100000	Autorskie prawa majątkowe
020200000	Wynalazki
020210000	Patenty
020220000	Znaki towarowe
020230000	Wzory użytkowe
020240000	Wzory zdobnicze
020300000	KNOW-HOW
020400000	Koszty zakończonych prac rozwojowych
020500000	Wartość firmy
020600000	Licencje
030100000	Nieruchomości stanowiące inwestycje długoterminowe
030110000	Wartości niematerialne i prawne stanowiące inwestycje długot
030200000	Udziały lub akcje w jednostkach powiazanych
030210000	Udziały lub akcje w jednostkach pozostałych
030300000	Inne papiery wartościowe w jednostkach powiazanych
030310000	Inne papiery wartościowe w jednostkach pozostałych
030400000	Udzielone pożyczki w jednostkach pow. PE
030400001	Udzielone pożyczki w jedn. pow.- Stator/ Vess
030400200	Udzielone pożyczki - odsetki dług w jedn. pow.- PE
030400201	Udzielone pożyczki- odsetki dług. w jedn. pow. Vess
030410000	Udzielone pożyczki w pozostałych jedn (SCN)
030500000	Inne długoterminowe aktywa finansowe w jednostkach powiazany
030510000	Inne długoterminowe aktywa finansowe w jednostkach pozostały
031100000	Akcje w jednostkach powiazanych
031110000	Akcje w jednostkach pozostałych
031200000	Udziały w jednostkach powiazanych
031210000	Udziały w jednostkach pozostałych
035030100	Odpisy aktualizujące wartość nieruchomości stan. inwest. dłu
035030110	Odpisy aktualizujące wartość wartosci niem. i prawn stan inw
035030200	Odpisy aktualiz. wart. udz. i akcji stan. inwest. dług j.pow
035030210	Odpisy aktulaiz. wart. udz. i akcji stan. inwest. dług j poz
035030300	Odpisy aktualiz. pap.wart. j. pow.
035030310	Odpisy aktualiz. pap. wart. j. poz.
036031100	Odpisy aktualiz. wart. akcji w spółkach j. pow.
036031110	Odpisy aktualiz. wartość akcji w spół. j. poz.
036031200	Odpisy aktualiz. wartość udziałów w spół. j. pow.
036031210	Odpisy aktualiz. wartość udziałów w spół. j. poz.
070010000	Umorzenie śr.trw-prawo wieczystego użytk.gruntów
070100000	Umorzenie śr. trw. - budynki
070110000	Umorzenie śr. trw. - spółdz. prawo do lokalu
070200000	Umorzenie śr. trw. - obiekty inżynierii lądowej i wodnej
070300000	Umorzenie śr. trw. - kotły i maszyny energetyczne
070400000	Umorzenie śr. trw. - maszyny, urządzenia i aparaty ogóln. za
070500000	Umorzenie sr. trw. - specjalne maszyny, urzadzenia i aparaty
070600000	Umorzenie sr. trw.- urządzenia techniczne
070700000	Umorzenie śr. trw. - środki transportu
070800000	Umorzenie śr. trw. - narzędzia przyrzady, ruchomości i wypos
070900000	Umorzenie śr. trw. - inwentarz żywy
074100000	Umorzenie autorskich praw majątkowych
074200000	Umorzenie wynalazków

Załącznik nr 1 do Polityki rachunkowości SUNEX S.A.

074210000	Umorzenie patentów
074220000	Umorzenie znaków towarowych
074230000	Umorzenie wzorów użytkowych
074240000	Umorzenie wzorów zdobniczych
074300000	Umorzenie Know-how
074400000	Umorzenie kosztów zakończonych prac rozwojowych
074500000	Umorzenie wartości firmy
074600000	Umorzenie licencji
080000000	Środki trwale w budowie

ZESPÓŁ 1

100100000	Kasa główna PLN
101001000	Kasa walutowa EUR
101001200	Kasa walutowa CZK
101001300	Kasa walutowa SKK
101001400	Kasa walutowa LEV
101001500	Kasa walutowa USD
101001600	Kasa walutowa GBP
130010000	Rachunek bankowy BRE PLN
130020000	Rachunek bankowy BPH PLN
130020001	Rachunek bankowy PEKAO PLN
130030000	Rachunek bankowy PKO PLN
130030001	Rachunek bankowy PKO bp PLN
130040000	Rachunek bankowy BGŻ PLN
130050000	Rachunek bankowy DnB PLN
130051000	Rachunek bankowy DNB PLN 2
130052000	Rachunek bankowy DNB PLN
130053000	Rachunek bankowy DnB PLN dotacje
130054000	Rachunek bankowy DnB PLN dotacje2
130060000	Rachunek bankowy INVEST PLN
130070000	Rachunek bankowy HSBC PLN
130080000	Rachunek bankowy ALIOR PLN
130080001	Rachunek bankowy ALIOR PLN
130080002	Rachunek bankowy ALIOR BANK SA
130080003	Rachunek Alior BANK - rach VAT
130090000	Rachunek bankowy BNP - PLN - ..8001
130091000	Rachunek bankowy FORTIS PLN plac.
130092000	Rachunek bankowy Fortis PLN dotacje
130093000	Rachunek bankowy Fortis PLN socjalny
130094000	Rachunek bankowy BNP Paribas 41...0001
130095000	Rachunek bankowy VAT BNP Paribas 14...0002
130099000	Rachunek bankowy BNP - VAT - ..8114
130100000	Rachunek bankowy BZ WBK PLN
130110000	Rachunek bankowy GETIN NOBLE PLN
130110001	Rachunek bankowy Getin PLN
130120000	Rachunek bankowy ING - PLN - ..1428
130120001	Rachunek bankowy ING dotacje PLN
130120002	Rachunek bankowy - ING cesyjny
130120003	Rachunek bankowy ING - bkt - ..3694
130120004	Rachunek bankowy ING - OKO - ..6326
130120005	Bank ING bież kred. technologiczny EUR
130129000	Rachunek bankowy ING - VAT - ..6102
130130000	Rachunek bankowy BOS PLN
130140000	Rachunek bankowy Credit Agricole PLN
130140001	Rachunek bankowy - Credit Agricole ZFŚS
130140002	Rachunek placowy Credit Agricol
130149000	rachunek Credit Agricol -VAT
130150000	Rachunek bankowy Millennium - PLN - ..5534
130151000	Rachunek Millenium Placowy
130159000	Rachunek bankowy Millenium - VAT - ..6136
130160000	Rachunek bankowy CA24 - PLN - 27..0000
130160002	Rachunek bankowy CA24 - ZFŚS - 89..0000
130169000	Rachunek bankowy CA24 - VAT - 23..0000
130170000	Rachunek bankowy Pekao - PLN - ..0350
130170002	Rachunek bankowy Pekao - ZFŚS - ..5077
130170003	rachunek bankowy Pekao - place - ..6913
130170004	Rachunek bankowy Pekao - pom - ..6304
130179000	Rachunek bankowy Pekao - VAT - ..0493

Załącznik nr 1 do Polityki rachunkowości SUNEX S.A.

132000000	Kredyty bankowe długoterminowe w walucie krajowej i obce SCN
132000001	Kredyty bankowe - odsetki naliczone
132010000	Kredyt dług. BRE 1.270.000
132030001	Kredyt PKO 100.000
132030002	Kredyt PKO 200.000 - inwestycyjny
132040000	Kredyt dług. BGŻ 48.000EUR
132050000	Kredyt dług. DNB 200.000
132050001	Kredyt dług. DNB 101.269,47
132050002	kredyt długoter.DNB z CIRS
132050003	Kredyt długoter. DnB PLN nr 1011R90065 (1601824,00)
132050004	Kredyt długoter. DnB Nord 1.500.000 PLN
132060000	Kredyt GETIN NOBLE 2 (500.000)
132060001	Kredyt Getin Bank 500.000
132070001	Kredyt długoter. INVEST PLN
132090000	Kredyt długotermin. FORTIS PLN
132090001	Kredyt długoter. FORTIS technol. PLN
132090100	Kredyt długoter. FORTIS EUR (106957€)
132090101	Kredyt długoter. Fortis EUR (382316,97EUR)
132120000	Kredyt długot. ING (2095777,01)
132120003	Kred dług. na vat ING w PLN
132120004	Kredyt dług. inwestycyjny ING .nr...8153
132120005	Kredyt dług. inwest. ING PLN 41...8393
132120006	Kredyt dług. inwest. na VAT ING PLN 42...4301
132120100	Kredyt długoterminowy ING EUR (250000€)
132120103	Kred dług. inwes Zad75 ING Eur
132140000	Kredyt długot. Credit Agricole PLN (3.700.000)
132140100	Kredyt długot. Credit Agricole EUR (330.000)
132150001	Kredyt dłu. Bank PEKAO inwestyc-...1836
132150003	Kredyt obrotowy Pekao nr rach 48...8014
132150100	Kred dług PEKAO INWEST W EUR ..2064
132150101	Kredyt długot. Pekao - inw. - PLN - ..8115
132160100	Kredyt długot. Millennium PLN umowa 14258
132160101	Kredyt długot. - Mill 0 PLN - 27..9689
133000000	Kredyt krótkoterminowy 260.000 BRE
133020000	Linia na akredytywy Bank Pekao S. A.
133040000	Kredyt krótkoterminowy 800.000 BGŻ
133050000	Kredyt długoterminowy 600.000 DnB
133050100	Kredyt krótkoter. DnB EUR nr 50326901 (177164,80)
133070100	Kredyt krótkoterminowy 200.000€ HSBC
133100100	Kredyt krótkoterm. BZ WBK EUR
133120000	Kredyt krótkoterminowy (700 000 PLN)
133120003	Kred. krótk. ING - PLN - "na VAT" - ..6076
133120004	Kredyt krótkot. inwestycyjny ING .nr...8153
133120005	Kredyt krótk. inwest. ING PLN 41...8393
133120006	Kredyt krótk. inwest. na VAT ING PLN 42...4301
133120100	Kredyt krótkotermin. ING EUR akredytywa
133120101	Kredyt krótkotermin. ING EUR(700 tys) transze
133120102	Kredyt krótkot. ING USD akredytywa
133120103	Kred krótkot. inw. ING - EUR - Zad 75 - ..6059
133150001	Kred krot PEKAO-inwe nr ..1836
133150002	Kred PEKAO nr rach ..1357
133150003	Kredyt obrotowy PEKAO nr rach 48...8014
133150100	Kred krótk PEKAO inw EUR nr..2064
133150101	Kredyt krótk. Pekao - inw. - PLN - ..8115
133160100	puste
133160101	Kredyt krótkot. - Mill - PLN - 27..9689
133900000	Kredyty krótkoterminowe PLN ING
133900001	Kredyty krótkoterminowe EURO ING
133900002	Kredyty krótkoterminowe EURO CA
133900003	Kredyty krótkoterminowe PLN CA
135010100	Rachunek walutowy BRE EUR
135010200	Rachunek walutowy BRE USD
135020100	Rachunek walutowy BPH EUR
135030100	Rachunek walutowy PKO EUR
135030101	Rachunek walutowy PKO bp EUR
135040100	Rachunek walutowy BGŻ EUR
135050100	Rachunek walutowy DnB EUR
135050101	Rachunek walutowy DnB EUR
135050102	Rachunek walutowy DnB EUR

Załącznik nr 1 do Polityki rachunkowości SUNEX S.A.

135050103	Rachunek walutowy DnB kredyt krótkoterm.
135070100	Rachunek walutowy HSBC EUR
135070200	Rachunek walutowy HSBC USD
135090100	Rachunek walutowy FORTIS EUR
135090200	Rachunek walutowy Paribas USD
135100100	Rachunek walutowy BZ WBK EUR
135110100	Rachunek walutowy GETIN EUR
135120100	Rachunek bankowy ING - EUR - ..1451
135120101	Rachunek walutowy ING EUR przejściowy
135120102	Rachunek walutowy ING (843000€)
135120103	Rachunek walutowy ING w Euro - cesyjny dot factoringu ING
135120104	Rachunek walutowy ING - OKO EUR - ..6334
135120200	Rachunek walutowy ING - USD - ..3990
135140100	Rachunek walutowy Credit Agricole EUR
135140200	Rachunek walutowy Credit Agricole USD
135150100	Rachunek walutowy Mill - EUR - ..6275
135160100	Rachunek walutowy CA24 - EUR - 75..0000
135160200	Rachunek walutowy CA24 - USD - 56..2000
135170100	Rachunek walutowy Pekao - EUR - ..0523
135170200	Rachunek walutowy Pekao - USD - ..3031
135170300	Rachunek walutowy Pekao - CNY - ..8716
138000100	Inne środki pieniężne - akredytywy
138000200	Inne środki pieniężne - lokaty
139000000	Środki pieniężne w drodze
139000100	środki pieniężne w dr. - KARTA KREDYTOWA
139000200	Środki pieniężne w drodze - sprzedaż i zakup walut
141000000	Pożyczki krótkoterminowe j.powiązane PE
141000010	Pożyczki krótkoterminowe - Sator/vessun
141000200	Pożyczki - odsetki krótkotermin jed. powia zPE
141000210	Pożyczki - odsetki krótkoterm od jed pow Vess

ZESPÓŁ 2

200100000	Rozrachunki z odbiorcami - jednostki powiązane
200100100	Rozrachunki z odbiorcami - jedn. pow. - PE - zm. term. pl.
200200000	Rozrachunki z odbiorcami - jednostki pozostałe
200300000	Rozrachunki z odbiorcami - odbiorcy zakładu SUNEX - DE
200500000	Rozrachunki z odbiorcami - zakład SUNEX - DE
200900000	Rezerwa na koszty pewne ("4") - należności
201000900	Rozrachunki sporne
201000910	Roszczenia sporne - POLDRUK
201000911	Roszczenia sporne - ALREN
201000912	Roszczenia sporne - SOELLINGER
201000913	Roszczenia sporne - WATTSOLAR
201000914	Roszczenia sporne - KASPRZYCA
201000915	Roszczenia sporne - NEHS
201000916	Roszczenia sporne - ASOTEC
201000917	Roszczenia sporne - THEKAL
201000918	Roszczenia sporne - Rumet
201000919	Roszczenia sporne - INDUSTRIE
201000920	Roszczenia sporne - SOLARBAYER
201000921	Roszczenia sporne - Ecojura
201000922	Roszczenia sporne - Taurus
201000923	Roszczenia sporne - Poland Alloys
201000924	Roszczenia sporne - SWT
201000925	Roszczenia sporne - Industie Group
201000926	Roszczenia Sporne - URBAN TRAFIC
201000927	Roszczenia sporne - Von Bartels
201000928	Roszczenia sporne - Orange Energy
201000929	Roszczenia sporne - Polkomtel
201000930	Roszczenia sporne - Eko-Vimar
201000931	Roszczenia sporne - Siemens
201000932	Rozrach sporne Stalmet
201100000	Rozrachunki z dostawcami - jednostki powiązane
201200000	Rozrachunki z dostawcami - jednostki pozostałe
201500000	Rozrachunki z dostawcami - zakład SUNEX - DE
201900000	Rezerwa na koszty pewne ("4") - zobowiązania
203000100	Roszczenia sadowe - Rumet
203000101	Roszczenia sadowe - Ecojura

Załącznik nr 1 do Polityki rachunkowości SUNEX S.A.

203000102	Roszczenia sadowe - Poland Alloys
203000103	Roszczenia sadowe - Urban Traffic
203000104	Roszczenia sadowe - Von Bartels
203000105	Roszczenia sadowe - Krampl Gunther
203000106	Roszczenia sadowe - ING. Franz Sint
203000107	Roszczenia sadowe - NEHS-Kandora
203000108	Roszczenia sadowe - Klosek Z
203000109	Roszczenia sadowe - ROMA KO
203000110	Roszczenia sadowe- LCC "Siltuma Serviss"
203000111	Roszczenia sadowe- KLIMOSZ Sp. z o.o.
203000112	Roszczenia sadowe- B&S Reinhard Bege
203000113	Roszczenie sadowe - Allianz
203000114	Roszczenia sadowe-KUKE
203000115	Roszczenia sadowe - Stalmet
203000116	Roszczenia sadowe - PHU Dambat (k. 103551)
203000117	Roszczenia sadowe - AVA TRANS (200500)
220000100	Rozrachunki z budżetami - PDOP
220000101	Rozrachunki z budżetem PDOP CIT-10
220000200	Rozrachunki z budżetami - PDOF
220000300	Rozrachunki z budżetami - PCC
221000000	Podatek VAT naliczony
221000001	vat naliczony-ulga na złe długi
221000002	Podatek VAT naliczony do kolejnego m-ca
221000003	Podatek VAT - nieodliczony - do odliczenia w korekcie deklar
221000004	Podatek VAT - do rozliczenia z SAD
222000000	Podatek VAT należny
222000001	Podatek VAT należny-brak potwierdzenia WDT,eksport
222000003	Podatek VAT - do wykazania w korekcie deklaracji
223000000	Rozrachunki z US z tyt. VAT
223000001	Podatek VAT z deklaracji do przeniesienia na kolony m-c
223000600	Razrachunki z tyt cła (urząd celno-skarbowy)
224000000	Rozrach. z ZUS - BO/BZ
224000900	Rozrachunki z ZUS - splata skladek
224001010	Rozr. zus - skl. prac - ub. emeryt
224001020	Rozr. zus - skl. prac. ub. rent.
224001030	Rozr. zus - skl. prac. ub. chorobowe
224001040	Rozr. zus - skl. prac. ub. zdrowotne
224002010	Rozr. zus - skl. płatnik ub. emeryt
224002020	Rozr. zus - skl. płatnik ub. rentowe
224002030	Rozr. zus - skl. płatnik ub. wypadkowe
224002040	Rozr. zus - skl. płatnik Fundusz pracy
224002050	Rozr. zus - skl. płatnik FGŚP
224003010	Rozr. zus - świadczenia z ZUS
229000100	Rozr. publicznoprawne - pod. od nieruchomości i odpady
229000101	Rozr. publicznoprawne - pod. od nieruchomości pomoc de minim
229000200	Rozr. publicznoprawne - opt. za wieczyste użytk. gruntu
229000300	Rozr. publicznoprawne - PFRON
229000301	Rozrachunki publicznoprawne - OHP
229000302	Rozrachunki pozostałe - ryczałt Zakład Karny
231000000	Rozlicz. wyn. - BO/BZ
231000800	Rozlicz, wyn.-wypłata - umowy o pracę
231000900	Rozlicz. wyn.- wypłata- umowy zlec i o dzieło
231001000	Rozlicz. wyn. brutto
231001010	Rozlicz. wyn. brutto umysłowi
231001020	Rozlicz. wyn. brutto fizyczni
231001030	Rozlicz. wyn. świadczenia ZUS
231002010	Rozlicz. wyn. potrącenie PDOF
231002020	Rozlicz. wyn. potrącenia ZUS
231002030	Rozlicz. wyn. potrącenia Ubezp.
231002040	Rozlicz. wyn. potr. sąd. kom. itp
231002041	Rozlicz wyn. potrąc. karty sport i inne
231009000	Rozliczenie wynagr.-Rada Nadzorcza
231009001	Rozliczenie wynagrodzeń - pełnienie funkcji
234000100	Rozr. z Prac. z tyt. zaliczek
234000200	rozrachunki z pracownikami z tytułu obciążeń
234000300	Rozrachunki z RN - ryczałt za dojazd
234000400	Rozrachunki z pracownikami - dofin. do żłobków i przedszkoli
234000401	Rozrachunki z pracownikami - dofin. do okularów
241000100	Pożyczki krótkoterminowe

Załącznik nr 1 do Polityki rachunkowości SUNEX S.A.

241000101	Pożyczki krótkoterminowa - j. powiązane
241000201	Pożyczki długoterminowe - Inwestor Sp.
241000202	Pożyczki długoterminowe - Fundusz Górnośląski
241000203	Pożyczki długoterminowe - LIG
241000204	Fundusz Górnośląski 2
241000205	Pożyczki długoterminowe-BZ WBK
243000100	Rozliczenie różnic inwentaryzacyjnych
248000100	Zaliczki na dostawy
248000101	zaliczki na środki trwałe w budowie
248000102	Zaliczki na WNiP
249000001	Rozrachunki PZU na życie
249000002	Rozliczenia zajęcia komornicze
249000003	kaucja gwarancyjna Millenium
249000004	zwrot podatku od wartości dodanej naliczone w innym państwie
249000005	Rozrach.z udziałowcami Kalyciok
249000006	Kaucja gwarancyjna - proc.uproszcz.
249000007	Koszty innych okresów
249000008	Rozrachunki pozostałe
249000009	Pozost.rozrach.z finansującym z tyt.leas.finans.-dług
249000010	Rozrach. z tytułu opłat leasingowych
249000011	Pozost.rozr.z finansującym z tyt.leas.fin.-krótkoter,
249000012	Nieruchomość Piaskowa 4
249000013	przychody innych okresów
249000014	Rozrachunki z akcjonariuszami - seria C
249000015	Rozrachunki z akcjonariuszami seria D
249000016	Rozrachunki z MKA - kaucje
249000017	Rozrachunki inne - kaucje
249000018	Rozrachunki z PE - kaucje
249000019	Rozrachunki - wpłaty do PPK
249000020	Rozrachunki z dostawcami z tytułu zaliczek
249000021	Rozrachunki z PZU - pakiet medyczny
249000050	Pozost. rozrach. z tyt. leas - MSSF - długot.
249000051	Pozost. rozrach. z tyt. leas. - MSSF - krótkot.
249000090	Dyskonto wartości należności z tyt. DiU - j. pow.
249000091	Dyskonto wartości należności z tyt. DiU - j. poz.
249000095	Odpis na oczekiwaną stratę dot. należn. DiU - MSSF - j. pow.
249000096	Odpis na oczekiwaną stratę dot. należn. DiU - MSSF - j. poz.
249000098	Rozrachunki z tytułu reklamacji
249000099	Rezerwa na wątpliwe rozrach. - DiU
249000100	Rezerwa na wątpliwe rozr. - Alren
249000101	Rezerwa na wątpliwe rozr. - Wattsolar
249000102	Rezerwa na wątpliwe rozr. - Thekal
249000103	Rezerwa na wątpliwe rozr. - Taurus
249000104	Rezerwa na wątpliwe rozr. - Solarbayer
249000105	Rezerwa na wątpliwe rozr. - Industry
249000106	Rezerwa na wątpliwe rozr. - SWT
249000107	Rezerwa na wątpliwe rozr. - TAURUS NKUP
249000108	Rezerwa na wątpliwe rozr. - Polkomtel NKUP
249000109	Rezerwa na wątpliwe rozr. - EKO-VIMAR NKUP
249000110	Rezerwa na wątpliwe rozr. - Arlen NKUP
249000111	Rezerwa na wątpliwe rozrach. - NEHS NKUP
249000112	Rezerwa na wątpliwe rozrach. - OEG NKUP
249000113	Rezerwa na wątpliwe rozrach. Rumet
249000114	Rezerwa na wątpliwe rozrachunki - BEGE
249000115	Rezerwa na wątpliwe należ. Industrie Group
249000116	Rezerwa na wątpliwe należności Siemens NKUP
249000117	Rezerwa na wątpliwe należ.Urban Traffic
249000118	Rezerwa na wątpliwe należności Krampfl
249000119	Rezerwa na wątpliwe należności Franz Sint
249000120	Rezerwa na wątpliwe należności Romako
249000121	Rezerwa na wątpliwe należności LCC
249000122	Rezerwa na wątpliwe należności Ersotec
249000123	Rezerwa na wątpliwe należności KUKE
249000124	Rezerwa na wątpliwe należności Stalmet
249000125	Rezerwa na wątpliwe należności - PHU Dambat (103551)
249000126	Rezerwa na wątpliwe należności - AVA TRANS (k. 200500)
249000200	Rozrachunki z tyt. faktoringu ING - zal 90%
249000201	Rozrachunki z tyt. faktoringu PEKAO - zal 90%
249000210	Rozrachunki z tyt. faktoringu ING - 10%

Załącznik nr 1 do Polityki rachunkowości SUNEX S.A.

249000211	Rozrachunki z tyt. faktoringu PEKAO - 10%
249000220	Rozrachunki z tyt. faktoringu ING - faktury spłacane 100%
249000221	Rozrachunki z tyt. faktoringu Pekao - faktury spłacane 100%
249000300	Rozrachunki z tyt. dywidend
249000301	Rozrachunki z zakładem zagranicznym - rozliczenie wyniku fin
249000400	Opłaty z WB
249000501	Naliczenie bonusu rocznego - BIMS
249000502	Naliczenie bonusu rocznego - Hydrosolar
249000503	Naliczenie bonusu rocznego - PE
249000504	Naliczenie bonusu rocznego - Weinmann
249000505	Naliczenie bonusu rocznego - Feuer Anker
249500008	Pozostałe rozrachunki - zakład SUNEX - DE

ZESPÓŁ 3

301000000	Materiał w drodze
301000100	Rozliczenie zakupu energii i materiałów
311000000	Materiały
311000010	Materiały w reklamacji
311000011	Różnice w dostawie materiału
311000012	Materiały pozamagazyn. z inwentaryz
330000000	Towary
333000000	Towary - komplety
333000100	Towary - rozliczenie kompletacji
340000090	Odchylenia od cen ew. VAT/POD
340100000	Odchylenia od cen ewidencyjnych materiałów
340200000	Odchylenia od cen ewidencyjnych towarów
349000000	Różnice inwentaryzacyjne
350000000	Odpis aktualiz. na zapasy
399000000	Rozliczenie przesunięć MM

ZESPÓŁ 4

400000100	Amortyzacja ŚT
400000110	Amortyzacja WNIP
411000100	Zużycie materiałów - podstawowe - PRODUKCJA
411000111	Zużycie materiałów - techniczne - PRODUKCJA
411000120	Zużycie paliwa - samochody osobowe
411000121	Zużycie paliwa - maszyny i urządzenia
411000122	Zużycie paliwa - samochody ciężarowe
411000129	Zużycie paliwa - NKUP
411000130	Zużycie narzędzi produkcyjnych
411000131	Zużycie narzędzi technicznych
411000140	Zużycie materiałów biurowych
411000150	Zużycie oleju opałowego
411000160	Zużycie opakowań
411000170	Zużycie gazu technicznego - dot. produkcji
411000180	Zużycie materiałów BHP i środków czystości
411000181	Zużycie pozostałych materiałów
411000190	Zużycie filtrów - dot. produkcji
411000600	Złomowanie materiałów niepełnowartościowych
411000700	Inne wyposażenie niskocenne
419000100	Zużycie energii elektrycznej
419000120	Zużycie wody
419000130	Inne media
419000140	Zużycie gazu
421000100	Remonty budynków i budowli
421000120	Remonty i naprawy maszyn i urządzeń
421000130	Remonty i naprawy samochodów
421000131	Remonty i naprawy wózków widłowych
421000160	Remonty - inne
422000100	Transport dotyczący mat, tow, wyr. got.
422000101	Transport - NIE UŻYWAĆ TEGO KONTA!!!
422000130	Transport pozostały
423000100	Obróbka obca - malowanie - PRODUKCJA
423000110	Obróbka obca - wykonanie elementów - PRODUKCJA
423000120	Obróbka obca - pozostałe - PRODUKCJA
423000150	Czynsze i wynajem pomieszczeń
423000151	Wynajem i leasing pojazdów

Załącznik nr 1 do Polityki rachunkowości SUNEX S.A.

423000152	Czynsze i wynajem - pozostałe
423000153	Dzierżawa znaków towarowych
423000180	Usługi informatyczne
423000190	Usługi prawne
423000191	Usługi doradcze
423000193	Usługi patentowe
423000194	Usługi księgowo i finansowe
423000200	Usługi telekomunikacyjne
423000201	Usługi pocztowe
423000210	Usługi ochrony mienia
423000220	Usługi komunalne
423000230	Usługi bankowe
423000240	Usługi administracyjne
423000250	Reklamacje
423000260	Wynajem pracowników - PRODUKCJA
423000900	Inne usługi obce
423000910	Usługi tłumaczeń
423000930	Rekrutacje
423000990	Koszty dotyczące samochodów NKUP
430000100	Wynagrodzenia osobowe - pracownicy fizyczni
430000110	Wynagrodzenia osobowe - pracownicy umysłowi
430000120	Wynagrodzenia bezosobowe - pracownicy fizyczni
430000130	Wynagrodzenia bezosobowe - pracownicy umysłowi
440000100	Ubezpieczenia emerytalne
440000110	Ubezpieczenia rentowe
440000120	Ubezpieczenia wypadkowe
440000130	Składki FP
440000140	Składki FGŚP
441000100	Odpis na ZFŚS
441000110	Usługi w zakresie BHP
441000120	Badania lekarskie
441000130	Szkolenia pracowników
441000140	Wpłaty do PPK
441000900	Inne świadczenia dla pracowników
450000100	Podatek od nieruchomości
450000120	PFRON
450000130	Oplaty związane z ochroną środowiska
450000150	Oplaty notarialne
450000151	Oplaty sądowno-administracyjne
450000152	Oplaty celne
450000900	Inne podatki i opłaty
451000100	Krajowe podróże służbowe
451000105	Krajowe podróże służbowe - RN - NKUP
451000120	Zagraniczne podróże służbowe
459000101	Reklama i ogłoszenia
459000102	Public Relations
459000103	Reklama NKUP
459000104	Reklama - pozostałe KUP
459000110	Targi
459000119	Reprezentacja KUP
459000123	Reprezentacja NKUP
459000130	Ubezpieczenia majątkowe
459000131	Ubezpieczenia środków transportu KUP
459000132	Ubezpieczenia środków transportu NKUP
459000133	Ubezpieczenia pozostałe
459000134	Ubezpieczenia pozostałe NKUP
459000910	Certyfikaty
459000920	GPW
459000921	ISO
459000950	Pozostałe koszty NKUP
459000960	Pozostałe drobne koszty KUP
489000000	Rezerwy
489000100	Zmiana stanu produktów
489000200	Wydania towarów na reklamacje
490000000	Rozliczenie kosztów rodzajowych

ZESPÓŁ 5

501000000 Produkcja podstawowa

Załącznik nr 1 do Polityki rachunkowości SUNEX S.A.

501000100	Produkcja podstawowa
502000000	Koszty świadczenia usług - zakład SUNEX - DE
503000000	Koszty wydziałowe
520000000	Koszty sprzedaży
520000100	**Koszty zakupu
520500000	Koszty sprzedaży - zakład SUNEX - DE
530000000	**Wydziały pomocnicze
550000000	Koszty ogólnozakładowe
550500000	Koszty ogólnozakładowe - zakład SUNEX - DE
580000000	Rozliczenie produkcji

ZESPÓŁ 6

601000000	Wyroby gotowe
601100000	Półprodukty
601200000	Produkcja w toku
602000000	Odchylenia od cen ewidencyjnych wyrobów gotowych
602100000	Odchylenia od cen ewidencyjnych półproduktów
641000100	Rozlicz.międzyokr.krótkot - wycena bilans srodków pieniężnych
641000110	Rozlicz. międzyokr.krótkot. - wycena bilans. zobow. dewizow.
641000120	Rozlicz. międzyokr.krótkot. - wycena bilans. należn. dewiz.
641000121	Rozlicz. międzyokr.krótkoter.- wycena bil. sporne należności
641000130	Rozlicz. międzyokr.-wycena bilans.kredyt.dewiz.krótko
641000131	Rozlicz.międzyokr.-wycena bilans.kredyt dewiz długoter.
641000132	Rozl.międzyokr.-wycena leasingu finansowego długoter
641000133	Rozl.międzyokr.-wycena leasingu finansowego krótkoter
641000134	Rozlicz.międzyokresowe-wycena bilan.VAT nalicz. za granicą
641000140	Rozlicz. międzyokr.krótkot. - wycena bilans. trans.i CIRS
641000150	RMK bierne - rezerwa na premię BIMS
641000151	RMK bierne-rezerwa na premię Hydrosolar
641000152	RMK bierne-rezerwa na premię Polska Ekologia
641000153	RMK bierne-rezerwa na bonus roczny Weinmann
641000160	Rozl.międzyokr. - wycena bilans. pożyczki
641000170	RMK bierne- rezerwa na naprawy gwarancyjne
641000171	RMK bierne- rezerwa na odprawy emerytalne
641000172	RMK bierne- rezerwa na odprawy rentowe
641000173	RMK bierne - rezerwy pozostałe
641000174	RMK bierne - rezerwy na niewykorzystane urlopy
649000010	Rozlicz. międzyokr. krótkoter. kosztów - ubezpieczenia
649000020	Rozlicz międzyokres krótkoterm.-certyfikaty
649000030	rozlicz.międzyokres.krótkot.-prace badawcze
649000031	Rozl Międzyokr Kosztów - prace rozwojowe
649000040	rozl.międzyokr.krótkot.debiut na NewConnet dział 3.3.2 POIG
649000041	rozl.międzyokr.krótkot działanie 10.3
649000050	RMK krótkoterm.- odsetki leasingowe
649000060	Rozl.międzyokr.- ZFŚS
649000070	Rozl. międzyokr. czynne - energia
649000100	Rozlicz. międzyokr. kosztów - koszty zakupu materiałów
649000755	Rozl. międzyokres. krótkot. - koszty finansowe
649000900	rozliczenia międzyokresowe krótkoterm.kosztów - inne
649000999	Rozliczenia międzyokresowe - aktualizacja zapasów
650000001	Rozliczenia międzyokr. długot. - ubezpieczenia
650000010	rozlicz. międzyokr. długoter- certyfikaty
650000011	rozlicz.międzyokr.długoterm- licencja
650000012	RMK długotermin.-odsetki leasingowe
650000170	RMK bierne długoter.rezerwa na naprawy gwarancyjne
650000171	RMK bierne długoterm.- rezerwa na odprawy emerytalne
650000172	RMK bierne długoter.- rezerwa na odprawy rentowe
650000173	RMK bierne długot. - rezerwy pozostałe
650000755	Rozl. międzyokres. długot. - koszty finansowe
650000800	Nakłady na inwestycje nieruchomości Piaskowa 4
650000900	rozlicz.międzyokr.długoterm - inne
660000100	Aktywa z tytułu odroczonego PDOP

ZESPÓŁ 7

700000010	Sprzedaż wyrobów na kraj
700000020	Sprzedaż wyrobów zagranica
700100000	Sprzedaż wyrobów na kraj

Załącznik nr 1 do Polityki rachunkowości SUNEX S.A.

700500020	Sprzedaż wyrobów zagranica - zakład SUNEX - DE
701000010	Sprzedaż usług na kraj
701000020	Sprzedaż usług zagranica
701000030	Sprzedaż usług pozostałe
701500020	Sprzedaż usług zagranica - zakład SUNEX - DE
710000010	Koszt własny sprzedanych produktów na kraj
710000020	Koszt własny sprzedanych produktów zagranica
710000030	Koszt własny sprzedanych usług
710100000	Koszt własny sprzedanych produktów na kraj
710500020	Koszt własny sprzedanych produktów zagr - zakład SUNEX - DE
710500030	Koszt własny sprzedanych usług - zakład SUNEX - DE
730000010	Sprzedaż towarów i materiałów na kraj
730000020	Sprzedaż towarów i materiałów zagranica
730100000	Sprzedaż towarów i materiałów na kraj
730500020	Sprzedaż towarów i materiałów zagranica - zakład SUNEX - DE
733000010	Koszt własny sprzedanych towarów i materiałów - kraj
733000020	Koszt własny sprzedanych towarów i materiałów zagranica
733100000	Koszt własny sprzedanych towarów i materiałów - kraj
733500020	Koszt własny sprzedanych tow i mat zagr - zakład SUNEX - DE
735000000	Koszty sprzedaży
735500000	Koszty sprzedaży - zakład SUNEX - DE
736000000	Koszty ogólnozakładowe
736500000	Koszty ogólnozakładowe - zakład SUNEX - DE
750000100	Przych. fin. Odsetki od należności otrzymane
750000101	Przych. fin. Odsetki od należności naliczone PNP
750000110	Przych. fin. Odsetki od lokat terminowych
750000120	Przych. fin. Odsetki od środków na rachunkach bankowych
750000130	Przych. finans. Odsetki od pożyczki
750000131	Przychody fin.- odsetki od pożyczki PNP
750000132	Przych. finans. - rozwiązanie odpisu na odsetki PNP
750000133	Przych. fin. Odsetki od pożyczki j. pow.
750000134	Przych. fin. Odsetki od pożyczek j. pow. - zarachowane PNP
750000190	Przych. Odsetki umorzone od zobowiązań NKUP
750000200	Przych. fin. Przychody ze sprzedaży inwestycji
750000300	Przych. fin. Sprzedaż udziałów i akcji
750000400	Przych. fin. Sprzedaż walut obcych
750000500	Przych. fin. Różnice kursowe dodatnie - sprzedaż
750000510	Przych. fin. Różnice kursowe dodatnie - zakup
750000511	Przych. fin. Różnice kursowe dodatnie - zakup PNP
750000512	Przych. fin. Różnice kursowe dodatnie od wartości dodanej
750000520	Przych. fin. Różnice kursowe dodatnie - z wyceny bilans. PNP
750000521	Różnice kursowe dodatnie - zakład SUNEX DE - PNP
750000526	Przych. fin. Różnice kursowe od pożyczek
750000530	Różnice kursowe dodatnie FIFO
750000540	Przych. fin. Różnice kursowe dodatnie - kredyty
750000600	Przych. fin. Z dywidend od jedn. powiazanych
750000610	Przych. fin. Z dywidend od jedn. pozostałych
750000700	Przych. fin. - skonta otrzymane
750000800	Przychody fin.-aktualizacja wartości inwestycji
750000801	Skorygowane ceny nabycia zobowiązań finansowych
750000802	Przychody finansowe - dyskonto należności
750000900	Przychody finansowe-pozostałe
750000910	Przychody finansowe - opłaty za udzielone poręczenia
755000100	Koszty fin. Odsetki od zobowiązań zapłacone
755000101	Koszty fin. Odsetki od zobowiązań naliczone
755000102	Koszty fin. Odsetki faktoringowe zapłacone
755000110	Koszty fin. Odsetki od kredytów długoterminowych
755000120	Koszty fin. Odsetki od kredytów krótkoterminowych
755000125	Koszty fin. zarach odsetki od kredyt PNP
755000130	Pozostałe koszty finans. - nkup
755000140	Koszty fin. odsetki od pożyczek długoterminowych
755000141	Koszty Finans. - odsetki od pożyczki j. pow
755000150	koszty fin. prowizje
755000151	koszty finansowe - prowizje od faktoringu
755000160	Koszty fin. - koszty akredytyw
755000170	Koszty finansowe-odsetki leasingu finansowego
755000171	Koszty finansowe - odsetki od leasingu - MSSF
755000180	Pozostałe koszty finans. - NKUP
755000190	Koszty fin. Odsetki budżetowe zapłacone NKUP

Załącznik nr 1 do Polityki rachunkowości SUNEX S.A.

755000200	Koszty fin. Wartość ewid. sprzedanych inwestycji
755000300	Koszty fin. Wartość ewid. sprzedanych udziałów i akcji
755000400	Koszty fin. Wartość ewid. sprzedanych walut obcych
755000410	Koszty fin. - zamknięcie trans. CIRS
755000500	Różnice kursowe ujemne - sprzedaż
755000510	Różnice kursowe ujemne - zakup
755000511	Różnice kursowe ujemne - zakup NKUP
755000512	Różnice kursowe ujemne od wartości dodanej
755000520	Różnice kursowe ujemne - z wyceny bilan.NKUP
755000521	Różnice kursowe ujemne - zakład SUNEX DE - NKUP
755000525	Różn.kurs.ujemne - od spłaty leasingów
755000526	Roznice kursowe- od pozyczek
755000527	Roznice kursowe - kredyty
755000530	Różnice kursowe ujemne FIFO
755000540	Koszty fin.-pozostałe NKUP
755000550	Koszty finansowe-opłata prolongacyjna
755000551	Koszty emisji akcji GPW
755000610	Pozostałe koszty - rezerwa na wątpliwe nal. NKUP
755000800	Koszty fin. - odpis aktualiz. wartość udziałów j. pow.
755000801	Koszty skorygowanych cen nabycia zobow finansowych
755000802	Koszty finansowe - dyskonto należności
755000900	Koszty finansowe-pozostałe
760000100	Poz. przych. oper. Sprzedaż środków trwałych
760000110	Poz. przych. oper. Sprzed wartości niematerialnych i prawnych
760000120	Poz. przych. oper. Sprzedaż środków trwałych w budowie
760000130	Poz.przych.operacyjne-Dotacje
760000131	Poz.przych.operacyjne-Dotacje jednorazowe
760000140	aktualizacja wartości inwest w nieruchom
760000150	Poz. przych. oper.- dot. likwidacji ŚT i WNP
760000200	Poz. przych. oper. Dzierżawa środków trwałych
760000300	Poz. przych. oper. - przedawnione zob
760000700	Poz. przych.operac. - sprzedaż usług
760000800	Poz. przych. oper. Sprzed. odpadów
760000801	Poz. przych. oper. - odzysk odpadów z produkcji
760000900	Poz. przych. oper. Refaktury poniesionych kosztów
760000950	Poz.przych.oper.- sconto od dostawcy
760000990	Poz. przych. oper. - Inne
760000991	Naliczone nieotrzymane kary umowne PNP
760000992	Poz.przych.oper-dofinansowanie PFRON
760000993	Poz.przych.oper. środki trwałe leasing PNP
760000994	Rozwiązanie rezerwy na przewidywane koszty PNP
760000995	Poz.przych. oper. - otrzymane odszkodowanie
760000996	Poz. przych.oper- dofinansowanie do szkoleń
760000998	Poz.przych.oper. - rozwiązanie rezerwy
760000999	Poz.przych.oper-aktualizacja zapasów
760001000	Poz. przych. oper. - rozwiązanie rezerwy na należności - PNP
760001001	Poz.przych.oper-inne-PNP
760001002	Poz.przych.oper.- pod.od nier. PNP
760500900	Poz. przych. oper. Refaktury - zakład SUNEX - DE
760500990	Pozostałe przychody operacyjne - zakład SUNEX - DE
765000100	Poz. koszty oper. Wartość netto sprzed. środków trwałych
765000110	Poz. koszty oper. Wartość ew. netto sprzed. WNiP
765000120	Poz. koszty oper. Wartość sprzed. śr. trw. w budowie
765000130	Poz. koszty oper. Wartość netto zlikw. środków trwałych
765000140	Poz. koszty oper. Wartość netto zlikwidowanych WNiP
765000150	Poz. koszty oper. Wartość zlikwidowanych środ. trw. w budowi
765000160	Koszty - aktualizacja wartości w inwestycji w nieruchomości
765000200	Poz.koszty.oper-Dzierżawa środków trwałych
765000400	Kary, grzywny, odszkodowania NKUP
765000500	Koszty egzekucyjne - NKUP
765000600	poz.koszty oper. Rezerwa na wątpliwe należności
765000610	poz.koszty oper. Rezerwa na wątpliwe należności NKUP
765000620	poz.koszty oper.umorzenie wierzytelności NKUP
765000630	Poz koszt -odpis nieściągalnych wierzytelności KUP
765000700	Poz. koszty oper. sprzedaży usług
765000800	Poz. koszty oper. wartość sprzed. odpadów
765000850	Poz.koszty.oper-protokoły likwidacji
765000900	Poz.koszty oper - umorzenie wartości firmy
765000908	Poz. koszty oper. - koszty prac badawczych - amortyzacja

Załącznik nr 1 do Polityki rachunkowości SUNEX S.A.

765000909	Poz. koszty oper. - koszty prac badawczych
765000910	Poz.koszty oper- koszty prac rozwojowych
765000911	Poz.koszty.oper-szkolenia projekt NFOŚ
765000920	poz.koszty oper.refaktury
765000921	Poz.koszty oper- różnice groszowe z zaokrąg
765000930	Pozost. koszty oper. - rezerwa na niewykorzystane urlopy
765000950	Zmniejszenie przychodów - udzielone upusty, rabaty
765000960	Zmniejszenie przychodów - bonus roczny BIMS,Hydrosolar,PE
765000970	Poz.koszty operac. - rezerwa bilansowa
765000980	Poz.koszty oper. - rezer. na poniesione koszty
765000990	Poz. koszty oper. - inne
765000991	Reklamacje związane z wadami dostarczonego towaru
765000992	Koszty windykacji, sadowe, komorn.
765000993	Wynagrodzenie dofinansow osób niepełnospr PFRON
765000994	Rezerwy na przewidywane koszty
765000995	Poz.koszty oper. - koszty napraw powypadk.
765000996	Poz koszty oper- dofinansowanie do szkoleń
765000997	Poz.koszty oper. - dotacja targi
765000998	Wynagrodzenia dofinansowa osób młodoc i pozost
765000999	Poz. koszty operacyjne - aktualizacja zapasów
765001000	Poz. koszty oper. - inne - NKUP
765001010	Pozost. koszty oper. - Koszty niewykorzyst. mocy produk.
790000000	obroty wewnętrzne
795000000	Koszty obrotów wewnętrznych

ZESPÓŁ 8

800000000	KAPITAŁ PODSTAWOWY
804000000	Kapitał zapasowy
804000100	Kapitał zapasowy z emisji akcji
805000000	Kapitał rezerwowy
806010000	Fundusz wydzielony - ŚT - dot. SUNEX - zakład DE
810000000	Kapitał z przeszacowania
820000000	Rozliczenie wyniku finansowego
840000100	Przychody przyszłych okresów - zaliczki krajowe
840000110	Przychody przyszłych okresów - zaliczki zagraniczne
840000200	Przych. przyszłych okresów - długoterminowe dotacje
840000201	Przych.przyszłych okresów-krótkoterminowe dotacje
840000202	Przych przyszłych okresów -dotacje rozlicz. wg tytułów - dłu
840000210	Przych.przyszłych okresów-długoterminowe umorz.pożyczka
840000211	Przych.przyszłych okresów-krótkoterminowe umorz.pożyczka
840000900	Przychody przyszłych okresów - inne
843000100	Rezerwa na podatek dochodowy
843000110	Rezerwy na przewidywane koszty
851000000	Fundusze specjalne - ZFŚS
860000000	Wynik finansowy
870000100	Podatek dochodowy bieżący
870000200	Podatek dochodowy odroczoney

Miejsca powstawania kosztów (MPK) - SUNEX S.A.

Kod	Opis
MDPK	Produkcja - kolektory
MDPZ	Produkcja - zasobniki
MKOZ	Koszty administracyjne
MKSP	Koszty sprzedaży
MMAG	Koszty wydziałowe - wydział magazynów
MPPR	Koszty wydziałowe - ogólnoprodukcyjne
MSPO	Produkcja - systemy połączeniowe
MDPU	Koszty wydziałowe - obróbka metali
MGPG	Produkcja - grupy pompowe grzewcze
MGSO	Produkcja - grupy solarne
MHAK	Produkcja - zestawy montażowe
MPOC	Produkcja - pompy ciepła
MSTS	Produkcja - stacje solarne wózki
MPOZ	Produkcja - pozostałe

Wzory sprawozdań finansowych - SUNEX S.A.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej - aktywa			
	Nota	Bilans na dzień 31.12.....	Bilans na dzień 31.12.....
AKTYWA TRWAŁE			
Rzeczowe aktywa trwałe	1.		
Nieruchomości inwestycyjne	2.		
Wartość firmy	3.		
Wartości niematerialne	3.		
Inwestycje rozliczane zgodnie z metodą praw własności	4.		
Należności długoterminowe	5.		
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	6.		
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7.		
AKTYWA OBROTOWE			
Zapasy	9.		
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	10.		
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	8.		
Aktywa obrotowe z tytułu umów	22.		
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	11.		
Srodki pieniężne i ich ekwiwalenty	12.		
Aktywa obrotowe inne niż przeznaczone do sprzedaży			
Aktywa sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	21.		
Aktywa razem :			

Sprawozdanie z sytuacji finansowej - pasywa			
		Bilans na dzień 31.12.....	Bilans na dzień 31.12.....
KAPITAŁ (FUNDUSZ) WŁASNY			
Kapitał podstawowy	13.		
Akcje własne	13.		
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	13.		
Pozostałe kapitały	13.		
Zyski zatrzymane	13.		
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej			
Udziały niekontrolujące	13.		
ZOBOWIĄZANIA RAZEM			
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE			
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7.		
Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	15.		
Pozostałe rezerwy	15.		
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	16.		
Zobowiązania z tytułu leasingu	17.		
Inne zobowiązania długoterminowe	18.		
Przychody przyszłych okresów - dotacje	20.		
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE			
Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	15.		
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	19.		
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	16.		
Zobowiązania z tytułu leasingu	17.		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	19.		
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu umów	19.		
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	8.		
Przychody przyszłych okresów - dotacje	20.		
Zobowiązania krótkoterminowe bez związanych z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży			
Zobowiązania związane bezpośrednio z aktywami trwałymi klasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	21.		
Pasywa razem :			

Wzory sprawozdań finansowych - SUNEX S.A.

SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW I STRAT I INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW (wariant kalkulacyjny)			
	Nota	RZIS za okres: 01.01..... - 31.12.....	RZIS za okres: 01.01..... - 31.12.....
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	22.		
Koszt własny sprzedaży	24.		
ZYSK (STRATA) BRUTTO NA SPRZEDAŻY			
Koszty sprzedaży	24.		
Koszty ogólnego zarządu	24.		
Pozostałe przychody operacyjne	25.		
Pozostałe koszty operacyjne	26.		
ZYSK (STRATA) NA DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Przychody finansowe	27.		
Koszty finansowe	28.		
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych	4.		
ZYSK (STRATA) PRZED OPODATKOWANIEM			
Podatek dochodowy	7.		
ZYSK (STRATA) NETTO Z DZIAŁALNOŚCI KONTYNUOWANEJ			
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej	21.		
ZYSK (STRATA) NETTO			
Inne całkowite dochody			
Składniki innych całkowitych dochodów które nie zostaną następnie przeklasyfikowane na zyski lub straty			
Zyski i straty aktuarialne	15.		
Skutki aktualizacji majątku trwałego			
Składniki innych całkowitych dochodów które zostaną następnie przeklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków			
Rachunkowość zabezpieczeń (zabezpieczenie przepływów pieniężnych)	29.		
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych			
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	29.		
Udział w innych dochodach jednostek stowarzyszonych	29.		
Inne całkowite dochody przed opodatkowaniem			
Podatek dochodowy związany ze składnikami innych całkowitych dochodów, które nie zostaną przeklasyfikowane do zysku lub straty			
Podatek dochodowy związany ze składnikami innych całkowitych dochodów, które zostaną przeklasyfikowane do zysku lub straty			
Inne całkowite dochody netto			
Całkowite dochody ogółem			
Zysk netto przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej			
Udziałom niesprawującym kontroli			
Całkowity dochód ogółem przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej			
Udziałom niesprawującym kontroli			
Zysk na jedną akcję (w zł/gr na jedną akcję)	Nota 33.		
Podstawowy zysk na akcję			
Z działalności kontynuowanej			
Z działalności zaniechanej			
Rozwodniony zysk na akcję			
Z działalności kontynuowanej			
Z działalności zaniechanej			
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej			
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej			
Srednia ważona liczba akcji zwykłych			
Srednia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych			

Wzory sprawozdań finansowych - SUNEX S.A.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych (metoda pośrednia)		
	RPP za okres: 01.01..... - 31.12.....	RPP za okres: 01.01..... - 31.12.....
PRZEPLWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		
Korekty razem		
Amortyzacja i odpisy aktualizujące		
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych		
Koszty odsetek		
Przychody z odsetek		
Przychody z dywidend		
Zysk (strata) ze sprzedaży aktywów trwałych		
Korekty z tytułu zmian wartości godziwej		
Zmiana stanu rezerw		
Zmiana stanu zapasów		
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności		
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań		
Inne korekty		
Przychody pieniężne z działalności		
Zapłacony podatek dochodowy		
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		
PRZEPLWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		
Wydatki na nabycie wartości niematerialnych		
Wpływy ze sprzedaży wartości niematerialnych		
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych		
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych		
Wydatki na nabycie nieruchomości inwestycyjnych		
Wpływy ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych		
Wydatki netto na nabycie jednostek zależnych		
Wpływ ze sprzedaży jednostki zależnej		
Pożyczki udzielone stronom trzecim		
Otrzymane spłaty pożyczek udzielonych stronom trzecim		
Wydatki na nabycie instrumentów kapitałowych lub instrumentów dłużnych innych jednostek		
Wpływy ze sprzedaży instrumentów kapitałowych lub instrumentów dłużnych innych jednostek		
Wpływy z otrzymanych dotacji		
Otrzymane odsetki		
Otrzymane dywidendy		
Inne wpływy (wydatki) inwestycyjne		
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		
PRZEPLWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		
Wpływy netto z tytułu emisji akcji		
Nabycie akcji własnych		
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek		
Spłaty kredytów i pożyczek		
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		
Dywidendy wypłacone		
Odsetki zapłacone		
Inne wpływy (wydatki) finansowe		
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów bez różnic kursowych		
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów z tytułu różnic kursowych		
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu		

